

Mirg.
Rašo Kugis
The Ohio War History
Commission
Columbus Ohio

MUSSOLINI negarbingai rė: Hitleris, sakoma, taip pat negarbingai galą gavęs. Visų demokratišnių žmonių dabar dėmesys nukreiptas į tai kokią galą susilauks tų diktatorių įpėdinis Maskvoje.

Vienas ir antras jie žmonių priešpaula ir krauju bandė rojus sukurti. Nei vienam nepavyko, nes rojus ne tuo būdu kuriamas. Koks bus raudonojo diktatoriaus galas?

LENKŲ klausimu, matyti, Maskva, Londonas ir Washingtonas susitars. Liks tik nelaimingas Lietuvos klausimas. Apie jį, kaip Amerikos vyskupai savo pareiškime pasakė, viešpatauja troški tyła. Tyli Lietuvos diplomatai, tyli svietimi. Kruta ir rupinasi tik tai Amerikos (Pietų ir šiaurės) visuomenė ir veikėjai.

SAN FRANCISCO konferencija, reikia įsidėmėti, nėra taikos konferencija. Jos tikslas yra sukurti pasaulinę valstybių organizaciją kuri neprileistų daugiau karų. Tokiu būdu, jei Lietuvos klausimas ten nebus sprendžiamas nereikia nusiminti, bet ruošti Taikos Konferencijai, kuri nustatys ribas ir vykdins Atlanto Čarterį.

LIETUVA oficialiai į San Francisco nepateko. Sunku tikėti kad ji ir pateks konferencijos metu. Nėra žinios net ar jos klausimas ten bus oficialiai iškeltas, nors Amerikos Lietuviai šėis atstovus - stebėtojus ten turi.

Tačiau reikia vilties nenustoti ir dirbti kad Lietuva į kitas United Nations konferencijas patektų. Juk jeigu daroma tautų tvarkymui programa tai tautos turės būti įleistos į konferencijas kur kalbama apie jų reikalus. Šis darbas pareikalaus iš mūsų geriausią mūsų politinę išmintį.

DANAI išgirde kad tampa nuo nazių išlaisvinti, džiugauja, visur buriais rinkdamiesi, šypsodamiesi, keldami džiaugsmo demonstracijas. Kodel? Delto kad juos išlaisvino laisvė tikrai laisvės gerbėjai: Anglai ir Amerikoniai.

Džiaugsmo nebuvo girdėti Lietuvoje, kurią naziai net daugiau slėgė negu Daniją.

Kodel? Delto kad Lietuvą po išlaisvinimo priedanga pagrobė kita diktatura.

VILNIUS kanuolių šuviais taip pat pasidžiaugė Berlyno kritimu. Nors prispausti kito naujo prispaudė, Vilniečiai tačiau turbūt nuoširdžiai pasidžiaugė vieno savo nelaimių kaltininko žlugimu.

Berliniškų atsitikimas turėtų priminti ir Maskviečiams - nesžiok per daug kasti, nes užspringsi.

19

Kaina 5c.

CLEVELAND, OHIO GEGUZĖS-MAY 11, 1945

(30-ti metai :: 30th year)

The only Lithuanian Newspaper published in Ohio reaching a very large majority of the 80,000 Lithuanians in the State and 20,000 in Cleveland

DIRVA (THE FIELD)

LITHUANIAN WEEKLY

Published every Friday in Cleveland by

Ohio Lithuanian Publishing Co.

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Subscription per Year in Advance

In the United States \$2.00

In Canada \$2.50

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice under the Act of March 3, 1879.

EUROPOJE KARAS BAIGTAS.

Vokiečiai Priėmė
'Besąlyginę' Salyga

Konferencijos Pradžia

Vaide parodoma Valstybės Sekretorius Stettinius atidarymą San Francisco konferencijai.

JAPONAI LIKO VIE- NI PRIES ANGLIJĄ IR AMERIKĄ

Galingos Amerikos ir Britanijos karo jėgos išstatomos prieš Japoniją, ir jeigu jai kas nors slaptai negelbės kariauti, Japonija bus sumušta trumpu laiku. Geg. 9 pranešimu Japonijos salas atakavo 400 didžiųjų oro tvirtovių, ir toki bombardavimai daugės ir daugės, panašiai kaip daryta Vokiečius parblokšti.

Japoniai sumušti išstatoma 6 milijonai kareivių ir jureivių su oro laivynu. Japonijos premjeras Suzuki, patyręs apie Vokiečių pasidavimą, paskelbė savo žmonėms kad "Ašies karo laimėjimas dabar gula vieniems Japonams" - jis tiki laimėti karą...

POPIEŽIUS sakė kalbą per radio sąryšyje su karo pabaiga Europoje, primindamas reikalingumą atstatyti taiką lygybės ir teisingumo pagrindais visoms tautoms, galingoms ir silpnoms.

PASKIROSE dalyse dar atkaklys naziai tęsia kariaimą: nepasiduoda šiaurėj Hamburgo, ir Čekoslovakijoje prieš raudonuosius.

Per pirmus 5 šių metų mėnesius Amerikos orlaivynas sunaikino 6694 Vokiečių karo lėktuvų ir 1337 Japonų lėktuvų.

Belgų laivui nuskendus Kovo 19 prigėrė 88 žmonės.

Gen. Eisenhower įsakė Vokiečiams civiliams pasirūpinti prideramu palaikymu nazių stovyklose mirusių nukankintų žmonių.

Misijos Delegatai Atlieka Didelius Darbus. Reikia Aukų

Karas Europoje prieš Vokietiją baigtas. Bet pusė Europos lieka pavergtą kruvinų bolševikų okupantų. Mums Lietuviams, kaip ir kitų mažų pavergtų tautų žmonėms, kova už tautos laisvę pasunkėja, bet ji turi būti padidinta. Sovietai iš karo išėję dės pastangas pavergtas tautas išnaikinti. Jei Amerika ir toliau pildys visus Rooseveltto slaptus pažadus Stalinui, ateitis labai juoda... Koks likimas laukia Lietuvių tremtinių, pabėgėlių ir karo darbininkų esančių Vokietijoje?...

Karas su Vokiečiais Baigta

Londonas, Gegužės 8. — didžiausis istorijoje karas su Vokietija baigėsi Gegužės 7, 2:41 val. ryto Prancūzijos laiku. Vokiečiai besąlyginiai pasidavė sąjungininkų vadui Gen. Eisenhower Rheims mieste, Prancūzijoje, Generaliniame štabe. Pasidavimo formalumus atliko Vokiečių Pulk. Gen. Gustaf Jodl, Vokiečių armijos štabo viršininkas. Už Gen. Eisenhower pasirašė Gen. W. B. Smith; taipgi pasirašė Sovietų karo atstovas ir Prancūzų karo atstovas.

Galas Europinio karo, didžiausio, kruviniausio ir brangiausio visoje žmonijos karų istorijoje, kuris paėmė apie 40 milijonų žmonių žuvusiais, sužeistais ir ptekusiais nelaisvėn, — atėjo po 5 metų, 8 mėnesių ir 6 dienų to-baistausio siaubo kuris apėmė visą pasaulį. Karas prasidėjo, kaip žinoma, Rugsėjo 1, 1939 metais, kuomet Hitleris susitaręs su Stalinu užpuolė Lenkiją ir pasidalino ją, pasidarydami visų sekančių kriminališkų nusizėgimų prieš žmonių partneriais.

Hitleris jau dingo ar žuvo, kaip žuvo Mussolini. Liko dar trečiasis tyronas, kuris pagrobė savo globon rytų Europos šalis, kartu ir Lietuvą.

Vokiečiai sutiko karą baigti ir pasiduoti kai vadovybė jau neteko kareivių norinčių kariauti. Pasiduodami besąlyginiai. Vokiečių karo atstovai prašė sąjungininkų būti mielaširdingais su jų žmonėmis.

Vokiečių vadai padarė pranešimą apie karo pralaimėjimą "besąlyginį pasidavimą per radio, pranešimas atsiliepė: "Vyrai ir moterys Vokietijos!" ir tuolaikinio vyriausio vado, Adm. Doenitz vardu paskelbė jos jiems neliko nieko kito kaip tik pasiduoti ir baigti kariauvus.

PREZ. TRUMAN'O OFICIALIS PRANEŠIMAS

Washington, D. C. — Nors karas baigėsi diena anksčiau ir Amerikos karo lauko korespondentai stengėsi riai sulaikė viską ir laukė iki Prezidentas Truman, miriai sulaikė viską ir laukė iki Prezidentas Trumas, ministras pirmininkas Churchill, ir bolševikų vadas Stalinas padarys bendrą pranešimą vienu laiku, Gegužės 8, 9:00 val. ryto. Taip ir buvo padaryta:

Prezidentas Truman padarė oficialį pranešimą visai šaliai per radio, 9 val. ryto, paskelbdamas karo laimėjimą ir Vokiečių besąlyginį pasidavimą, ragindamas šalį dėti visas pastangas nugalėti Japoniją.

Po Truman'o kalbos, vėliau buvo paduota Amerikoje užtekdoruota kalba Churchill'o. Tačiau Stalino paskelbimo laukta ir nesulaukta. Nors jis turėjo visą dieną laiko pasiruošti (9 val. ryto New York'e buvo apie 4 ar 5 valando po pietų Maskvoje), tačiau Stalinas kodel tai tik daug vėliau paskelbė savo pranešimą. Jo pranešime buvo ignoruota Amerikos ir Britų karo laimėjimo pažymėjimai. Jis tik pasigyrė dar paskutinę dieną užgrobimu Čekoslovakijos ir Austrijos.

Churchill taip pat pareiškė kad dabar lieka tik galutinis sutriuškinimas Japonijos. Tuo tarpu ir visu kare įveltų valstybių Rusija nirtutinė išėjo iš karo ir liko laisvai grobišauti ir naikinti pavergtų šalių žmones.

AMERIKA planuoja turėti pastovią pokarinę armiją iš 500,000 vyrų, su aktyviu rezervu iš 4,000,000.

Amerikos karo nuostoliai su Vokiečiais pasiekė apie 750,000 vyrų, iš jų apie 150,000 užmušta.

Išviso iki Bal. 28 Amerikos karo nuostoliai pasiekė 950,472 vyrų, iš jų užmušta 210,678.

RENGIA VAKARIENĘ SUPAŽINDINIMUI KITŲ ŠALIŲ OFICIALIŲ DELEGATŲ SU LIETUVOS BYLA

Aukąs siųskit skubiai šiuo adresu:

AMERICAN LITHUANIAN MISSION

Hotel Californian San Francisco, Calif.

Pamaldos už Lietuvą San Francisco Katedroje.

Memorandumas Iteiktas Visų United Nations

Delegacijų Pirmininkams, Gausi Spaudos

Atstovų Konferencija, ir tt.

San Francisco, Cal. — Amerikos Lietuvių Misijos atstovai San Francisco konferencijoje atliko jau sekančius darbus, apie ką visuomenė nori žinoti:

Gegužės 22 rengia visoms mažų tautų oficialėms delegacijoms vakarienę tokią kaip buvo surengta Washington Kovo 23 d. Vakarienėje dalyvaus visi Lietuvos draugai, Amerikos nekurie delegatai, spaudos atstovai ir tie kurie norima padaryti Lietuvos draugais. Vakarienėje kalbės Dr. O. J. C. Norem ir kiti žymūs svečiai.

Gegužės 20, sekmadienį — San Francisco Arkivyskupas Mitty laikys pamaldas už Lietuvą ir jo dioclezijoje bažnyčiose tas pat bus daroma.

Gegužės 9 — Olis, Ziuris ir Kumskis matėsi ir tarėsi Lietuvos reikalais su Amerikos delegacijos nariais Senatorium Vandenberg, Connally, ir Bloom. Su jais nusifotografavo. Pošėdžiuose jie laisvai įleidžiami.

Geg. 4 A. L. Misijos memorandumas buvo įteiktas pirmininkams dalyvaujančių United Nations delegacijų ir pačios konferencijos vyriausiam Sekretoriui Alger Hiss. Memorandume, apart kitko, prašoma San Francisco konferencijos įdėti paragrafą į Pasaulinės Organizacijos čarterį kuris numatytų budus kaip Nepriklausoma Lietuva galės tapti nariu United Nations toje organizacijoje.

Gegužės 5 buvo susaukta labai pasekminga spaudos ir radio atstovų konferencija, kurioje Adv. Olis, kaippo vienas iš ALM pirmininkų, referavo ALM užbrėžtus darbus del Lietuvos Nepriklausomybės, ir įteikė kiekvienam laikraštiniui kopiją ALM memorandumo.

Dalyvavo virš 50 spaudos atstovų, tarp kurių buvo Associated Press ir United Press atstovai ir žinomas radio komentatorius Raymond Graham Swing.

Chicagos dienraštis, Chicago Tribune, patalpino ilgą aprašymą apie ALM veiklą ant pirmo puslapio, ir visi San Francisco laikraščiai spaudos konferenciją gražiai aprašė.

Amerikos Lietuvių Misijos delegatai, Adv. Antanas Olis, Inž. P. J. Ziuris ir Al. Kumskis įteikė savo kredencialus San Francisco konferencijoje.

Isteigtas pastavus Amerikos Lietuvių Misijos ofisas Hotel Californian.

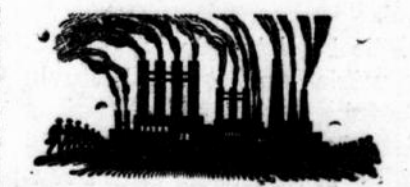
PREZ. TRUMAN Gegužės 8 suėjo 61 metus amžiaus.

Amerikos karo kaštai iki šiol pasiekė jau \$275,000,000.

Amerikos valdžios skola pasiekė 236 bilijonus dolarių.

Molotovs buvo pasiryžęs apleisti Ameriką Geg. 8. Gal jau iškeliavo. Liko konferencijoje kiti mažos reikšmės sovietų atstovai.

Molotovs po San Francisco važinėjo tik stipriai šarvuotu automobiliu, apsestas savo ištikimų atsiųztų enkavedistų.

DARBAI

UŽĖMĖ KASYKLAS

Gegužės 4, Prez. Trumano įsakymu, 363 Pennsylvanijos kietos anglies kasyklos paimtos kariuomenės kontrolėn ir įsakyta streikuojantiems angliakasiams grįžti į darbus.

Lewis atsisako pratęsti seną sutartį su kasyklų operatoriais.

Gegužės 8, nežiurint valdžios įsakymo, 72,000 kietos anglies kasejai negryžo dirbti.

KARO Produkcijos Taryba, Vokiečiams pasidavus, paskelbė panaikinimą 33 varžymų; prasidės gaminimas būtiniausių civilinių reikmenų.

Vienas iš pirmiausių dalykų bus imama plačiu užsimojimu dirbti civiliniams reikalams lėktuvus. Skraidymas Amerikoje užims aukštą vietą.

ATSTOVŲ Rumų nariai Kongrese nubalsavo 288 balsais prieš 88 reikalauti sau lygių teisių sprendime Amerikos padarytų taikos sutarčių su kitomis šalimis. Iki šiol tvirtino tik Senatas dviem trečdaliais savo balsų.

343,000 nazių karo belaisvių Amerikoje priėmė žinią apie Vokietijos besąlyginį pasidavimą nuslėgtu upu. Tuli jų tikėjo kad kokie nors slapti ginklai išlaimės Hitleriui karą.

Bendrai, Britai ir Amerikiečiai turi nelaisvėje 3 milijonus nazių kareivių.

Vyrai 42 metų ar suvirš bus paleidžiami iš Amerikos kariuomenės.

Taipgi sako pradės šią vasarą paleisti namon tuos kareivius kurie ištarnavo 4 ar 5 metus.

Bulgarijoj bolševikai tęsia žudymą sau priešingų žmonių, panašiai kaip daro Lietuvoje ir kitur.

MOTINOS DIENA Prezidento Truman proklamacija šymet bus sekmadienį, Gegužės 13.

STALINAS, rodydamas savo vergams savo barbarišką galybę, saljutavo išsaudamas iš kanuolių tukstantį kartų tik Maskvoje. Tokie šaudymai tęsėsi visoje Rusijoje.

Belgiją išlaisvinus, socialistai pradėjo reikalauti karalių atsistatydinti.

PENNSYLVANIJOJE

PHILADELPHIJOS PASTABOS

BALANDŽIO mėnuo, 1945, bus labai svarbus busimam istorijai. Jo laikotarpis atsitiko penki istoriniai įvykiai: Mirė Prezidentas Roosevelt; raudonosios bolševikų armijos apsupo ir beveik užkariavo Berlyną; 46 Tautų atstovai susirinko į San Francisco surasti ir nutiesti pasaulinei taikai pagrindus; Amerikos ir Sovietų armijos susisiekė, perkirsdamos Vokietiją pusiau; ir penktas — Benito Mussolini, pirminis diktatorius ir keliolika kitų jo artimųjų tapo nužudyti.

Prie šių istorinių įvykių šėta reikia pridėti tai, Lietuvių istorinį įvykį — Amerikos Lietuvių Misiją į Jungtinių Tautų suvažiavimą San Francisco.

NORS netekome didelio vado asmenyje Prez. Roosevelt, bet tas nereiškia kad šalies ir pasaulio reikalai, jo nebaigti, nukentės. Vienos žvaigždės netekimas erdvių dausoje nepamaino bendros tvarkos Vissatoje; dangaus kūnai kaip sukosi savo orbitose taip ir sukasi; saulė, mėnulis, kitos žvaigždės kaip švietė mums taip ir švies.

Netekimas vieno žmogaus, kad ir išmintingiausio pasaulyje, žmonijos reikalų ir progreso nesustabdydys. Roosevelt pasėtos sėklos, pradėti darbai tęsiasi kitų mūsų šalies pareigūnų kurie sieks kaip ir velionis, žmonijos gerbuvio.

Visuotinio gerbuvio pati žmonija įieško, siekia ir reikalauja. Ir tas gerbuvys turės kada nors ateiti, būtų jis įieškomas Roosevelt, Trumano ar kitų.

JEIGU aš bučiau šio krašto Prezidentas aš nevažinėčiau į užsienio palikęs Baltąjį Namą, su kitų kraštų vadais matytis. Aš pasakyčiau savo sąjungininkams kad mano krašto gerovė reikalauja manęs rastiš mano vietoje. Per savo krašto žmones aš jums visako duodu daugiau negu mes iš jūsų gauname: duodu jums ginklų, maistą, avalus, drabužius, vaistus, kraujo ir ašies kitų reikmenų, siunčiu milijonus geriausių jaunų vyrų karą laimėti; aš nematau reikalo dar pas jus važinėti. Jums reikalinga viso ko daugiau negu mums tai prašau, jūs pas mane į mano kraštą atvažiuokit.

Jei tokio nusistatymo velionis Roosevelt būtų prisilaikęs, greičiausia jis ir šiandien būtų dar gyvas.

Prezidento Trumano nusistatymas matomai bus kitoks, jis jau iš pirmų dienų savo prezidentavimo parodė kad jis nesirengia niekur iš Baltojo Namu važiuoti; net Jungtinių Tautų Konferenciją atidare per radio, budamas Washington.

AMERIKOS Lietuvių atstovai į San Francisco konferenciją, parinkti iš Amerikos Lietuvių Tarybos ir Amerikos Lietuvių Misijos bei Lietuvai Vaduoti Sąjungos, padaryti smagų ir sveikintą žygį jei jie suderintų savo veiklą Lietuvos bylai ginti ir paskelbtų sutarties deklaraciją Amerikos ir viso pasaulio Lietuviams per spaudą. Toks jų vienintgu poelgis atneštų džiaugsmą ir nustelbtų tuos visus puolimus vieni kitų, kas vis dar kartojasi spaudoje kad pikta ir skaityti. Tokiu laiku kaip dabar rietis (ir dar kaip) tai nedovanotinas dalykas. Nejaun universitetus baigę žmonės ir savaime prisimušę mūsų vadai negali atrasti bendros minties ir veikti Lietuvos išlaisvinimo

Valstybės Sekretoriaus Stettinių pagedavimu, Pvt. Alfred Lillenthal, iš New Yorko, tapo išrinktas Amerikos Veterano komiteto atstovauti juos San Francisco konferencijoje.

darbus vieningai? Aš to jokiu būdu negaliu suprasti, to ir kiti Lietuviai nesupranta.

Ką jūs, Amerikos Lietuvių atstovai San Francisco konferencijoje, apie tai manote?

Z. Jankauskas.

NUO REDAKCIJOS: Pastara p. Jankausko pastaba apie bendrą susitarimą nors pačių delegatų nuvykusių į San Francisco, toli nuo "piktų vadų", yra vietoje, ir būtų labai naudinga ir reikalinga kad abi delegacijos dirbtų kaip viena.

Tačiau visuomenė save apgaudinėja to tikėdamasi. Reikia žinoti kad kuomet nuo LVS ir Amerikos Lietuvių Misijos ten nuvykę atstovai yra tie kurie patys siūlė ALT vadams bendradarbiavimą ir nurodinėjo reikalingumą siųsti vieną delegaciją, ir gali be niekieno pasiklausymo stoti su ALT delegacija ir daryti tuos džiuginančius ir sveikintinus pareiškimus, Amerikos Lietuvių Tarybos atstovai yra "samdyti" ir ten pasiūti su specialėmis instrukcijomis nieko bendro neturėti su anais delegatais. Jie yra po griežta disciplina to suitraukusio diktatoriuko, kuris kaip Stalinas sovietų delegacijai ir pačiam Molotovui įsakė ką daryti, ir jie turi to prisilaikyti. Kitaip, turėtų pėksti iš San Francisco pareiti, o tai gana toli. (Tokių špsojų yra buvę su SLA delegatais.)

Visi kiti pirmesni pasiūlymai iš LVS pusės bendram veikimui tapo atmetti to diktatoriuko, ir jis po šiai dienai savo laikraštyje Misijos atstovus kolioja ir dergia, jau ten, San Francisco konferencijoje, esančius, ir darbą dirbančius. Kas ištikro tam diktatoriukui galvoje darosi?

Visuomenė gana būtų save apgaudinėti tuščiomis viltimis, o kadangi dabar jau atėjo diktatorių galas, imti kuogreičiausias parupinti "vilko bilietą", tam diktatoriui, kuris joja ant sprando negudriems katalikams politikieriams ir trukdo bendrą veikimą Lietuvos reikalais.

LVS ir A. L. Misijos vadai buvo ir yra pasirošę dirbti išvien su A. L. Taryba, kada ji turės laisvę nuo vieno žmogaus savistoviai veikti.

Amerikiečių Isiveržimo į Okinawa Vaizdas

Amerikiečių marinių žygiai isiveržiant į Okinawa salą, arti Japonijos. Pradžioje jie sutiko menką pasipriešinimą, tuomi pasinaudoję isiveržė giliai į salą. Vėliau net Japonai pastarę ataklų pasipriešinimą.

Detroit, Mich., Naujienos

LIETUVISKI RUPESNIAI

TREMTINIŲ IR PABĖGELIŲ LIKIMAS: RASTAS SAN FRANCISCO KONFERENCIJOS PROGA. DALYVAVO NAUJO PREZIDENTO DIPLOMATŲ VAISESE.

Washington, D. C. Iš pasikalbėjimų su Lietuvos pareigūnais gauni įspūdžio kad del įvykių Lietuvoje ir Europoje jiems rūpesnių netrūksta ir yra užsiėmę korespondencija iš įvairių pasaulio kampų. Lietuvos tremtinių reikalas yra vienas klaičiųjų ir nuolatinių palydovų.

Bendrai imant Lietuvos pareigūnų darbas esąs pakitėjęs ir pajavirėjęs palyginus su tais komitetais: rengimas įstaigoms memorandumų, ruošimas informacinių straipsnių, dalyvavimas įvairiuose susirinkimuose ir apeigose. Sekimas tarp tautinių konferencijų yra vėl kita rūšis pareigūnų veiklos. Tokių darbų ir rūpesnių kasdieninis tempas per penkis metus visgi neperbloškė ir reikia tik sveikatos, kurios ištekliai, deja, nepastovūs.

San Francisco konferencijoje, kur rengiamas statutas naujos pasaulinės organizacijos, Lietuva deja konferencijoje savo atstovo neturi. Saryje su ta konferencija, Lietuvos Atstovas savo samprotavimus įteikęs atitinkamai valdžios įstaigai. Paruošta ir informacinis pareiškimas spaudai. Plačiai išdėstyta Lietuvos tremtinių problema.

Ryšių su netikėta Prezidento Roosevelt mirtimi Lietuvos Atstovas p. žadeikis Lietuvos vardu įteikė užuojautą poniam Roosevelt ir Amerikos vyriausybei. Jis vėliau pasveikino naują Prezidentą Harry S. Truman ir dalyvavo Kongrese laike naujojo Prezidento pirmo ten atsilankymo. Lietuvos Ministras, drauge su visais kitais diplomatinio korpuso nariais, dalyvavo Prezidento sukvietame priėmime Blair House, Washington.

Spec. Rep.

DAYTON, OHIO

MIRĖ. Gegužės 4 mirė Jonas A. Bėreša, 71 metų amž. Velionis ilgesnį laiką yra gyvenęs Cincinnati, Ohio.

Paėjo iš Aleksoto-Kauno. Paliko keturis sunus ir dvi dukteris. Sunus Pranas kariaudamas prieš Vokiečius tapo sunkiai sužeistas į koją, dabar gydomas Cambridge, O., karo ligoninėje. Prieš tėvo mirtį diena anksčiau jiedu pasikalbėjo telefonu. D. Rep.

●ZMOGŪS sveriantis apie 175 svarus, per 24 valandas įkvėpuoja 438 kubiškas pėdas oro.

Prakalbose Gegužės 6, Misijos Delegacijai Surinkta apie \$350.00

APIE LVS 6 skyriaus rengtą viešą susirinkimą ir prakalbą įvykusias Gegužės 6, buv. Lietuvių salėje, tilps plačiai kitame numeryje.

SVEČIAS KARYS

Dr. J. Jonikaitį aplankė netikėtas svečias, Leit. Dr. Jonas Naujokaitis. Leit. Naujokaitis atvyko iš Lietuvos 1939 metais. Jis yra sunus Dr. Jonikaitio jaunų dienų draugo, Naujokaitio, iš Kauno k., Sintautų val. Dr. Jonikaitiui buvo labai malonu sulaukti tokio brangaus svečio.

Leit. Naujokaitis Lietuvoje baigė Kauno Universitetą medicinos daktaro laipsniu. Čia jam atvykus prasidėjo karas ir jis čia pasiliko. Kadangi įstojo karo tarnybon jis gavo Amerikos pilietybę. Dabar Dr. Naujokaitis tarnauja Detached Service ligoninėje.

LEIT. G. SWABON VEDE

Leit. George Swabon sugrįžęs iš San Juan, Porto Rico, vedė kitatautę merginą ir išvyko į Camp Howze, Texas, mokyti karius. Leit. Swabono mamytė ir tėvas Pauza gyvena 19261 Irvington gatvė.

KARO MOKYKLOJ

Ben Jacobs, 28 m., neseniai pabaigė Navy mokykloje radio techniko kursą, Texas valstijoje. Dabar jis įstojo aviacijos mokyklon Murray, Ky. Jacobs mamytė mirus, tėvas gyvena 1022 Woodrow Wilson g. Brolis ir sesuo Mrs. Swabon-Jokubaitė taipgi gyvena Detroit.

GRAŽIOS DOVANOS

Šeštadienį, Bal. 28, įvykusiam Lietuvos Kudikiams drabužių aukojimo vakarėlyje suvesta daug ir gražių drabužių. Kai kurios moterys taip labai Lietuvos vaikams atjaučia kad atnešė po šešias ir daugiau suknelių ir kitokių mažamečiams drabužių. Prie to dar prie durų suaukota virš \$200 pinigais. Drabužėliai visi nauji, kai kurios moterys pačios prisiuvo. Kad tik drabužėliai patektų tiems vaikams kuriems taip širdingai aukojama.

Vakarėlį surengė BALF 76 skyriaus narės: pirm. E. Pauzarienė, vice pirm. O. Kratavičienė ir B. Kebaitienė, užrašė E. Molienė ir J. Pilka.

Stambesnes aukas šiame vakarėlyje įteikė šie: Liet. Moterų Klubas \$25.00 Liet. Moterų Draugis \$10.00 Klubas 10.00 Moterų Sąjungos 54 kp. 5.00 Stasys Atkočiūnas 14.00 Mr. ir Mrs. F. Mackevich 10.00 Antanas Kratavičius cigarečių vertės \$7.50 ir D. B. Brazis alaus \$4.50 vertės.

Po \$5 aukėjo: Ona Kratavičienė, Ramučiai, Harry Kapturaskas, Eugenija Molienė, M. Brazauskienė, Baikauskai, Mary Kutskel, Vincenta Marazienė, F. Nevulis, U. Raškienė, Ona Rinkunas, Charles Smogolis, Beatrice Johnson, Liudvisė Balčiūnienė. Medoniai \$4, Paurazai \$3. Kiti aukėjo po du dolarius ir mažiau. Rengimo komisija širdingai dėkoja visiems aukotojams ir darbininkams. Rep.

Auto Firmos Skiria 75 Milijonų Darbams

Amerikos automobilių išdirbystės pasiskyrusios išleisti į 75 milijonus dolarių pasiruošimams ir naujų dirbtuvių statymui pokarinei automobilių gamybai praplėsti.

Pažymiausia Motina

Mrs. Esther Stolnick, Brooklyn, N.Y., tapo išrinkta pažymiausia motina 1945 metais. Ji yra motina devynių sunų ir dviejų dukterų; aštuoni jos sunai tarnauja kariuomenėje. Ji rodo savo nekurių sunų gautus garbės ženklus.

WATERBURY, CT.

"PASAULIS BE VYRŲ" IR PRAKALBOS

Moterų Vienybės artistės iš Brooklyn, N. Y., atvykta į Waterbury pastatyti smagią komediją, "Pasaulis Be Vyrų". Kartu atvyksta žymus veikėjas Dr. B. K. Vencius, kuris pasakys prakalbą. Tas vakas įvyks Gegužės-May 20 d., Nemunas salėje, 48 Green St., pradžia 2:30 v. po pietų. Rengia naujai susitvėrus LVS 9-tas skyrius.

Girdėti kad tas veiklas yra gražus ir linksmas. Moterų Vienybės artistės yra gabios vaidintojos, todėl tikima kad Waterburiečiai turės tikrą patenkintimą kurie dalyvaus.

Dr. B. K. Vencius kalbės San Francisco konferencijos ir bendrais Lietuvos reikalais, galime tikrinti kad bus įdomu pasiklausyti.

Taipgi Lietuvių kareivių motinos kurios lankėsi pas ponį Roosevelt Baltuose Namuose, pateiks savo įspūdžius. Nepraileiskit šios progos, dalyvausit visi šiame įdomiame parengime.

LIETUVIŲ MOTERYS AT-SIZYMĖJO DARBSTUMU

Waterbury BALF 10 skyriaus moterys, sąryšyje su visuotiniu drabužių vajum, labai daug pasidarbavo. Šio skyriaus moterys tiesioginiai užėmė vadovaujamą vietą drabužių parengime. Drabužių surinkta arti milijonas svarų, dvigubai nustatytos kvotos. Drabužių vajaus viršininkai pastebėjo tokias dideles pasekmes, pasirupino drabužių pakavimo mašiną, greitesniam darbui.

Taipgi tos moterys kurios niekuomet nesiskundžia pavargimu ir laiko neturėjimu, geram tikslui vėl daug pasidarbavo. Daug darbuojasi BALF skyriaus pirm. Alena Devenienė, Ona Dapšienė, Antanina Colney, Mary Kruglienė, Stelja Ramanauskienė ir kitos.

Dr. M. J. Colney.

Kareivių Paleidimas Prasidės

Europoje karą užbaigus, aptariama kaip pradėti paleisti kareivius iš kariuomenės.

Planuojama paleidimas atlikti sulgy kareivių sąlygų: kurie senesnio amžiaus, kurie turi šeimas, kurie ilgiausia tarnauja. Numatyta pradėjimas sugrąžinti tų vyrų kurie buvo išvežti užjuria pradžioje 1943 metų.

●SUVIRŠ 6,000,000 tonų cukraus sunaudoja Amerikos gyventojai normaliais metais, o 4,600,000 tonų to cukraus importuojama iš kitur.

MIRIMAI

MIRĘ IŠEIVIAI AMERIKOS LIETUVIAI

(Žinios apie mirusius Lietuvius šiame skyriuje talpinama dykai)

MIRĖ JAU 13,800 IŠEIVIŲ LIETUVIŲ

Su šiame numeryje telpantais mirusių išėivių Lietuvių čius šiame skyriuje pasiekė vardais, mirusių Lietuvių skaičių 13,800, nuo Vasario mėnesio, 1937 metų, kada čia pradėta mirusieji Lietuviai skelbti.

KLIMAS Kazys, pusamžis, mirė Bal. 8, Chicagoj. (Biržų ap. Kupreliškių p. Gesteikių kaimo).

CERNIENĖ Ona (Tampsoniūtė), mirė Kovo 28, Wilmerding, Pa.

DILLJONINĖ Pranė, 59 m., mirė Kovo 3, Westville, Ill. (Raseinių ap.)

PETRUSEVIČIUS Bronius, 54 m., mirė Gruodžio 30, South Boston, Mass. (Vaiguvo p.)

KANKIENĖ Juzė (Andriuskevičutė), pusamžė, mirė Bal. 9, Chicagoj, kur buvo ir gimus.

GRIMAILIENĖ Juzė (Milašutė), pusamžė, mirė Bal. 8, Chicagoj. (Raseinių ap. Nemakščių p. Šmulkų k.)

DANAITIS Juozas, 54 m., mirė Kovo 22, Brooklyn, N.Y.

BACVINKIENĖ Pranė, mirė Bal. m., Gilberton, Pa.

PETKEVIČIUS Aleksas, mirė Bal. mėn., Coaldale, Pa.

GRIGULA Pulheria (Virzintaitė), pusamžė, mirė Bal. 11, Chicagoj. (Telsių apsk. Rietavo p. Vitkelių k.)

BLUMERAITIS Jurgis, 80 m., mirė Bal. 9, Scottville, Mich.

ANTANAITIS Karolis, mirė Vas. 6, Buenos Aires, Argentinoj.

GOVIENĖ Elzbieta, mirė Bal. mėn., Shenandoah, Pa.

VAIVADIENĖ Ona, 65 metų, mirė Bal. 8, Duryea, Pa.

KETURAKIS Antanas, mirė 5 Balandžio, Nanticoke, Pa.

LEOSAUSKUTIS Jurgis, mirė Bal. 6, Edwardsville, Pa.

VERSIACKAS Andrius, mirė Kovo 26, Norwood, Mass. (Valkininkų p. Naniškių k.)

MARCIULAITIS Jonas, 52 m., mirė Bal. mėn., Worcester, Mass. (Alytaus ap. Butrimonių p. Kedainių k.)

PETUSKIS Andrius, 35 metų, mirė Bal. 5, New Britain, Conn.

LUKOŠIUNAS Juozas, mirė Bal. 11, Cambridge, Mass. (Ukmėgės ap. Veprių par. Slabados k.)

SIMONAITIS Jonas, 66 metų, mirė Kovo 7, Benld, Illinois. (Marijamp. par. Balgieriškių kaimo.)

IVANAUSKIENĖ Joana, 60 m., mirė Kovo 6, Joliet, Ill. (Panevėžio ap.)

AURUSKEVIČIUS Jonas, 52 m., mirė Kovo 21, Duryea, Pa. (Seinų ap. Zeriškių k.)

PETRUŠKA Liudvikas, Dr., mirė Bal. 5, Philadelphia, Pa.

IVANAITS W., 59 m., mirė Kovo 28, Rockford, Ill. **PACIETA Simas**, mirė Bal. m. Mahanoy City, Pa. **MAGNYS Simonas**, mirė Bal. m., Shenandoah, Pa.

BROOKLYN, N. Y.

REIKŠMINGOS TAUTININKŲ PRAKALBOS

Baland. 15, po pietų, Grand Paradiše salėje įvyko reikšmingos prakalbos, suruoštos Lietuvių Amerikiečių Tautininkų Centro, Lietuvių tautos lygos reikalais. Susirinkimą atidare Dr. B. K. Vencius, plačiai paaškindamas apie tikrą mirusio Prez. Rooseveltto darbus, ir paprašė dalyvių atstoti jo pagarbai. Po to sugiedo Amerikos ir Lietuvos himnais.

Kalbėtojais buvo pakviesti Inž. P. J. Ziuris, LVS centro pirmininkas, ir Julius Smetona, iš Clevelando. Programą papildymui įspudingai padainavo Aleksas Vasiliauskas ir Violeta Pranskus-Tamkiutė. Pianu jiems lydėjo muzikas Dirgencius.

Tarp daugelio faktų šiose prakalbose paašėjo gausūs Amerikos Liet. Misijos Washingtono nuveikti darbai ir kas toliau Misijos vadų daroma sąryšyje su San Francisco konferencija ir kitais svarbiais žygiais Lietuvos vadavimo pastangose.

Šiose prakalbose aukų surinkta \$153.35. Aukojai šiaip: Po \$10: Juozas Ginkus, Kazys Buivydas.

Po \$5: Dr. Vencius, D. Klinaga, M. Bulka, K. Kairys.

Po \$2: J. Šiaučius, P. Narvydas, F. Leskauskas, M. Smetona, S. Žurlys, M. Kivienė, P. Faltanaitis, P. Klonis, J. Genaitis, ir NN.

Po \$1: A. Vasiliauskas, A. Žilius, A. Jurkevičius, P. Puskas, P. Dulkė, K. Bagdonas, V. Mardosas, A. Stankus, P. Guobis, S. Daizik, Tarulis, J. Lugauskas, B. Vaitkunas, O. Česnienė, J. Vaivada, J. Boninas, A. Lili, J. Urbanavičius, J. Barkauskas, K. B., J. Radevičius, J. Palciunas, J. Cepaitienė, A. Laukaitis, P. Baltauskas, P. Daugėla, T. Cirkeilis, V. Budinavičius, A. Karanaitis, J. Bubenis, A. Streimikis, M. Baranauskienė, J. Butavičius, P. Vitkus, K. Ruškus, B. Gerulis, J. Strunevičius, J. Kuodis, A. Venckus, P. Minkevičius, K. Bundonis, J. Salitis, NN, J. Kvarionis, P. Maleckas, L. Žvynis, J. Samas, V. Botyrius, K. S. Karpus, T. Sušinskas, J. Noreika, Ig. Paulauskas, J. Rudeimas, Benediktavičius, P. Benediktavičienė, D. Šalčiūnas, Mrs. Bushman, p. Paškauskienė, R. Balčiūnienė, Mrs. Jozavitas, P. Kubilius, J. Gailunas, P. Venys, P. Kuras, Marcelė Mažeika, F. Jurkienė, V. Kuras, A. Mikutis, F. Vengrys, J. Avizienis. Smulkiomis aukomis \$27.35.

J. Sagys, Sekr.

RED. ATSAKYMAS Onai Rekasius, Philadelphia, Pa. — Niekas į Lietuvą dabar parvažiuoti negali ir jokius paspartų niekur nėra galima gauti į Lietuvą važiuoti. Jei jums reikalinga sveikatos delei pamainymas klimato, pasitarkit su savo daktaru.

VISOKIA APDRAUDA

Mes esam pasirengę suteikti visiems pilnas mūsų patirtas Informacijas ir praktiškus patarimus reikale visokios Apdraudos (Insurance) visai dykai. Todėl pirma šaukite mus nugu ugniagesius (fare-monus). ir Apdraudos Agentura.

P. P. MULIOLIS

Vienatinė Vjetinė Pastovy Lietuviška Real Estate 6606 Superior Ave. Cleveland Henderson 6729

DELLA C. JAKUBS

(JAKUBAUSKIENĖ—Laisnuota Laidotuvių Direktorė)

REIKALĖ VEŽIMAI LIGONIAMS PERVEŽTI. Kambariai pašarvojimui leidžiama naudotis nemokamai.

LITHUANIAN FUNERAL HOME

6621 EDNA AVENUE

Endicott 1765

Tegul meilė Lietuvos
Dega mūsų širdyse!

LAISVA LIETUVA

Laisvę pažinę —
Jungo nevilkim!

Tik Dvasios Tvirtumas Gali Padėti Lietuvai Atsikelti

(Juliaus Smetonos kalba Detroito Gegužės 6)

1. LIETUVIAI IR SAN FRANCISCO

Kai Amerikos Lietuvių atstovai — Amerikos Lietuvių Misijos ir Amerikos Lietuvių Tarybos delegacijos — yra nuvykę į San Francisco tarptautinę konferenciją, bus pragrafinę mūsų atstovybės reikšmę ir pasvarstyti ko iš viso galima laukti iš San Francisco konferencijos darbų. Pirmoje eilėje teks kiek plačiau pakalbėti apie Amerikos Lietuvių Misiją, kuri šiandien Amerikos Lietuvių visuomenėje jau užima išskirtinę vietą.

2. AMERIKOS LIETUVIŲ MISIJOŠ KILMĖ

Kad geriau suprastume kas yra Amerikos Lietuvių Misija, turime grįžti į 1943 metų pabaigą, kuomet Amerikos Lietuvių tautininkuose ir jiems jose kilo mintis sušaukti Amerikos Lietuvių Seimą. Tame seime, kurs, kaip žinote, įvyko 1944 metų Vasario mėnesį New Yorke, buvo išrinktas Vykdomasis Komitetas, kurs 1944 metų gegužę nuveikė eilę darbų, kurių svarbesnieji buvo \$5,000,000 Lietuviškojo karo bonų vajeaus pravedimas ir 1,000,000 parašų ant peticijų už Lietuvos laisvę surinkimas.

1944 metų rudenį, kai jau ėmė aiškėti kad karas eina prie galo ir kad tarptautinėje politikoje bus žymių įvykių, Seimo Vykdomasis Komitetas nutarė 1944 metų pabaigoje ar 1945 metų pradžioje sušaukti visuotinį Amerikos Lietuvių seimą kurs Amerikos vyriausybė ir visam pasauliui galėtų tarti visų Amerikos Lietuvių vardu vieną žodį Lietuvos likimo klausimu.

Kad tati būtų įmanoma, Lietuvai Vaduoti Sąjunga jau spalio mėnesį pasiuntė Amerikos Lietuvių Tarybai kvietimą veikti išvien ir pasiūlė susitarti del veiklos subendrinimo. Šis pasiūlymas rado karšto pritarimo Amerikos Lietuvių Tarybos skyriuose, tačiau jos vadovybė tą pasiūlymą atmetė. Maždaug tuo pat metu Amerikos Lietuvių Taryba paskelbė kad ji tinkamu metu šauksianti Amerikos Lietuvių kongresą.

Taigi atrodė kad, nepasiekus susitarimo, visuotinio Amerikos Lietuvių seimo gali neįvykti, o vietoje to įvyks du didesni suvažiavimai — seimas ir kongresas. Šis pavojus betgi greitai laiku išnyko, nes Amerikos Lietuvių Taryba, matomai nusigandus naujų valdžios patvarkymų del transporto karo metu, savo nutarimą šaukti kongresą atšaukė.

New Yorke Seimo Vykdomasis Komitetas betgi tuose valdžios patvarkymuose nematė pagrindo susilaikyti nuo seimo šaukimo, o lygia greta numatė kad didesnė Amerikos Lietuvių manifestacija šiuo metu yra labiau negu bent kada reikalinga. Tokios lygiai nuomonės buvo ir Lietuvai Vaduoti Sąjunga, kuri nedvejojama pažadėjo savo visokiarpą paramą seimo rengimui ir apsiėmė padengti visas su tuo susijusias išlaidas.

Tuoju buvo paskelbtas atsisaukimas į Amerikos Lietuvių visuomenę ir į visas organizacijas, įskaitant ir Amerikos Lietuvių Tarybą, kuriuo buvo kviečiama prisidėti prie

seimo ir jį paremti.

Seimo Vykdomasis Komitetas buvo papildytas vienu kitu žymiu veikėju ir jis buvo pavadintas Amerikos Lietuvių Misija.

Pagal tai ir Washingtono šiu metų Kovo 23-24 dd. įvykę suvažiavimas pavadintas Amerikos Lietuvių Misijos vardu.

Kokį entuziaztingą pritarimą Washingtono Misijai parodė mūsų visuomenė ir koks milžiniškas buvo jos pasisekimas visiems gerai žinoma. Net kai kurie Amerikos Lietuvių Tarybos skyriai, nepaisydami savo vadovybės priešingo nusi-statymo, atsiuntė į Washingtoną savo atstovus.

Vienu Washingtono Misijos nutarimų buvo Amerikos Lietuvių Misijos padarymas naujatinu organu palaikymui kontakto tarp Amerikos Lietuvių visuomenės ir Amerikos vyriausybės bei kitų viešų įstai-gų.

Kaip matome, Amerikos Lietuvių Misija, išaugus iš New Yorke Seimo Vykdomojo Komiteto, šiandien jau atstovauja didelei Amerikos Lietuvių visuomenės daliai. Ir ta proga dar tenka pabrėžti kad tas atstovavimas pagrįstas ne kokiomis aplinkybėmis manipuliacijomis, o tiesioginiu pritarimu kurs mūsų visuomenės buvo išreikštas jos gausiu atsilankymu į Washingtono Misiją.

3. NAUJAS LAIKOTARPIS KOVOJE DEL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS

Washingtono Misijos metu buvo užmegsti glaudūs kontaktai su aukštaisiais Amerikos politikos sluoksniais ir lygia greta tuose sluokniuose įsigyta naujų širdingų draugų Lietuvai. Šitai buvo įmanoma del to didelio pritarimo kurį Amerikos Lietuvių Misijai parodė mūsų visuomenė, bet lygia greta ir del Misijos narių sugebėjimo. Ši pastaroji aplinkybė yra laidas kad Misijos darbai kurie atidaro naują laikotarpį kovoje del Lietuvos nepriklausomybės, ateityje atnes dar gražesnių vaisių.

Gaila tik kad kai kurie mūsų veikėjai iš nesupratimo ar iš blogos valios visai puola Amerikos Lietuvių Misiją ir stengiasi ją diskredituoti visuomenės akyse. Šitokie reiškiniai kenkia Lietuvos bylai ir mūsų mirtiniams priešams bolševikams duoda į rankas argumentą prieš mus. Tačiau nežiurint šitų nekulturingų ir neprotingų puolimų, Amerikos

Lietuvių Misijos ideja apima vis platesnius ir platesnius visuomenės sluoksnius ir yra didelių vilčių kad, jos piktiems kenkėjams atpuolus į šalį, ji įgyvendins dabartinio momentu taip labai reikalingą visų Lietuvių vienybę.

4. MUSŲ DELEGACIJOS SAN FRANCISCO TURETŲ VEIKTI IŠVIEN

Turėdami galvoje Amerikos Lietuvių Misijos kvalifikaciją, iš jos delegacijos į San Francisco galima daug laukti. Labai padrasinas yra faktas kad pats Valstybės Sekretorius, kaip pereiname Dirvos numeryje paskelbtas Massachusetts atstovui Thomas J. Lane jo parašytas laiškas rodo, ne tik yra painformuotas apie Amerikos Lietuvių Misijos delegacijos vykimą į San Francisco, bet net yra išreiškęs jai savo pritarimą. Lygia greta, ir iš Amerikos Lietuvių Tarybos delegacijos, į kurią įeina rimti mūsų visuomenės veikėjai, galima laukti tik gero. Butų pageidautina kad šios abi delegacijos sudarytų tarpusavio kontaktą ir Lietuvos atžvilgiu užimtų vieną poziciją. Jei šitas būtų pasiekta, būtų padaryta viskas kas dabartinėmis aplinkybėmis yra įmanoma.

5. JOKIŲ KOMPROMISŲ BOLŠEVIKAMS

Mūsų veikla turi būti pagrįsta nusistatymu kad Lietuva gali atsikelti tik sugriuvus bolševikams. Šito nusistatymo teisingumą patvirtina dabartinė Amerikiečių-Britų bolševikų santikių evoliucija, iš kurios aiškiai matyti kad bolševikai neketina atsiskirti nieko ką jie yra jiegi pagrobę, ir kad vienintelis jiems su-prantamas argumentas yra ginklas. O jei taip tai jokie kompromisai, išskyrus bejediškumo įrodymą, nieko bėro mums duoti negali. Taigi mūsų principas iki pat galo turi būti nekompromisinė kova prieš bolševikus, nežiurint ar tai yra populiari ar ne.

Šitas tiesiog zoologinis patikavimas bolševikams, kurio šiandien "gudrios" politikos sumetimais laikosi didžioji pasaulio dalis, artimiausioje ateityje atneš kuoliudniausių rezultaty. Tat bent mes Lietuvai šioje visuotinio pakrikimo valandoje pasirodykime moką stovėti aukščiauo zoologinio minios upo. Ir tai ne tik delto kad bolševikai yra žvėriškiausi Lietuvių tautos žudikai, bet ir delto kad bolševizmo įsivie-

patavimas reiškia viso krikščioniškojo pasaulio mirtį.

6. NE JIEGA, O TIK TEISE GALI LAIDUOTI PASAULIUI SAUGUMĄ

Deja, nesimato kad San Francisco konferencija įstengtų padėti tvirtus pasaulio saugumo pamatus. Praėjimas ty-lomis pro bolševikų užimtos Europos dalies status, nekalbant jau apie Baltijos valstybes, o taip pat pripažinimas kai kurių satelitinų bolševikų vyriausybių, aiškiai parodo kad grynau jėgos faktui teikiama daugiau svorio negu teisei. Juk dalį tų sričių kurias šiandien laiko užgrobę bolševikai, karo pradžioje jie įgijo bendradarbiaudami su Hitleriu, taigi bendrininkaudami nusi-kaltamame darbe, o kitą dalį — jau bendradarbiaudami su Anglais ir Amerikiečiais, bet remdamiesi išskirtinai jiegi. Taigi nei vienai tų sričių jie neturi jokio teisinio pagrindo. Nežiurint į tai, San Francisco konferencija tą nusikaltimu ir jiegi sukurtą padėtį laiko iš-eities tašku busimam pasaulio saugumo organizacijai. Tuo tarpu yra aišku kad saugumo organizacija tegali būti efektyvi tada kada ji remiasi teise ir teisėtumu. Atseit, kol bolševikų nusikaltimais ir smurtu sukurtą padėtį nebus panaikinta ir vietoje jos pagrindu nebus paimtos tarptautinės sutartys ir tarptautiniai pasižadėjimai bei bendrieji teisingumo principai, pasaulio saugumo planų mezigimas yra utopiškas užsiėmimas.

7. VISŲ KARO NUSIKALTĖLIŲ BAUDIMAS — BUTINA PASAULIO SAUGUMO SĄLYGA

Dar nebuvo kilę klausimo kas įvyktų jei Anglija ir Amerika pareikalautų iš bolševikų tuoju pasitraukti iš visų užimty sričių ir pastatytų sąlyga kad tuoju būtų sudarytas tarptautinis teismas kurs ne-grinėtų ne tik nazių ir fašistų bet lygiai taip pat ir bolševikų karą nusikaltimus, įvykdytus okupuotuose kraštuose arba ir pas save, Rusijoje, prieš okupuotų kraštų gyventojus. Šitai, greičiausia, iššauktų karą su bolševikais, ir tai ne tiek delto kad Rusų tauta su tuo nenorėtų sutikti, bet delto kad j karo nusikaltėlių suola pir-mutiniai turėtų atsistėti patys bolševikų vadai su enkavedistais ir kitais bolševizmo pakalikais. Faktas betgi lieka fak-tu kad toks reikalavimas tėra butina teisės ir teisėtumo atstatymo sąlyga, o lygia greta ir kelias į pasaulio saugumą. Nes juk ir be jokių išvedžio-jimų yra aišku kad kol aplink nusikaltėliai tebeslankioja ne-nubausti, niekas negali būti saugus.

Tikėkimės kad po ilgo tam-sybių laikotarpio ateis paga-liau ta teisingumo valanda, ku-rią kiekvienas gaus kas jam priklauso.

Po nazių ir fašistų turės būti teisingai nubausti ir bolševikai. Visus nusikaltėlius teisingai nubaudus, pasauliui su-žibės tikro saugumo viltys, o mūsų brangiai Lietuvai išaus laisvės rytas. Tat bukime st-prios dvasios ir tikėjimo kad galutiniu laimėtoju išeis teisin-gumas.

MARGUTIS

Skaitykit "Margutį", komp. A. Vanagačio leidžiamą muzikos ir juokų žurnalą. Eina du kartų į mėnesį. Kaina metams \$2. Prisiųskit 10c pašto ženklais, gausit vieną numerį pamatymui.

MARGUTIS

6755 So. Western Ave.
Chicago, Ill.

AUKOS AMERIKOS LIET. MISIJAI

Aukų reikalinga daugiau ir daugiau Misijos darbų vykdymui, Lietuvos bylos gynimui, todėl tie kurie dar neaukavot prašomi prisijusti savo auką dabar, ji bus įskaityta į bendrą sumą. Aukus siųskit šiuo adresu:

L. V. S. Centras 6820 Superior Ave. Cleveland 3, O.

Amerikos Lietuvių Misijai į Washingtoną
Kovo 23-24 ir po to, taipgi į LVS Cen-trą, Prisiųsta Sekančios Aukos:

(Jeigu kurių aukotojų vardai ar miestai praleista, arba aukų suma netikra, prašome tuoj pranešti Dirvai)

OHIO AUKOS A. L. MISIJAI CLEVELAND

Mr. ir Mrs. P. J. Žiuris	100.00
Dr. ir Mrs. S. T. Tamošaitis	30.00
Dirva	25.00
K. S. Karpus	25.00
Juozas Blaškevičius	25.00
Mr. ir Mrs. Izidorius Samas	20.00
Julius Smetona	15.00
Marė Gužauskienė	15.00
Mrs. Ona Baltrukonis	10.00
Jonas Brazilis	10.00
Juozas Degutis	10.00
Mr. ir Mrs. P. Luiza	10.00
Mr. ir Mrs. Jurgis Salasevičius	10.00
Thomas Curlanis	10.00
Leonas Kubilius	8.00
Mr. ir Mrs. Juozas Vilčinskas	6.00
Mrs. Lucy I. Zuris	5.00
F. J. Žiuris	5.00
Anthony ir Eleanor Budas	5.00
D. Krakauskas	5.00
B. Simon	5.00
Kazys Leimonas	5.00
Juozas Linčevičius	5.00
Ben. Dovidavičius	5.00
Mrs. Mudrauskas	5.00
Justinas Miščikas	5.00
Tadas Neura	5.00
Mr. ir Mrs. A. M. Praškevičius	5.00
Peter Thomash	5.00
Vincas Greičius	3.00
Antanas Šestokas	3.00
Rožė Bludzius	2.00
Pat Jonela	2.00
Mr. ir Mrs. Pakalnis	2.00
Juozas Pečiulis	2.00
Pr. Barmish	1.00
Anne Batulewicz	1.00
John Burch	1.00
Helen Dunbar	1.00
Veronika Katkus	1.00
Judy Ann Luiza	1.00
Agota Krakauskienė	1.00
Frank Kripas, Springfield, Ohio	100.00
Jonas Verbela, Geneva, Ohio	25.00
Justinas Sakalas, Dayton	15.00

John Ruiko, Columbus	10.00
J. A. Urbonas, Dayton	5.00
Fabian Skenderskis, Cincinnati	2.00
J. A. Urbonas, Dayton, Ohio	1.00

Delegatai iš Ohio už ženklelius:

Alekas Banyas	1.00
K. S. Karpus	1.00
Mr. ir Mrs. J. Salasevičius	1.00
Mr. ir Mrs. Izidorius Samas	1.00
Julius Smetona	3.00
Mr. ir Mrs. F. J. Žiuris	1.00
P. J. Žiuris	2.25
Mrs. Hypatia Y. Žiuris	1.00

CLEVELANDIEČIŲ AUKOS

(Balandžio 22 gautos už knygas "Kaip Jie Mus Sušaudė")

Juozas Blaškevičius	12.00
Alekas Banyas	10.00
Juozas Miliauskas	10.00
Dr. S. T. Tamošaitis	10.00
Marijona Gužauskienė	10.00
P. Kaminskas	6.00
Emilija ir Marcelinas Žitkai	5.00
Andrius Urbšaitis	5.00
American Lithuanian Citizens Club	5.00
Jonas Polter	5.00
K. Varakojis	5.00
Marcelinas Žitkus	5.00
Jurgis Salasevičius	5.00
Agota Grigienė	5.00
Adomas Noreika	5.00
Jonas Brazauskas	5.00
Mrs. A. Vilčinskas	5.00
Justinas Miščikas	5.00
Juozas Urbšaitis	5.00
Ona Baltrukonienė	5.00
Izidorius Samas	5.00
Mrs. Mudrauskas	2.00
Jonas Alekna	2.00
Jonas Verbela, Geneva, Ohio	15.00

IS IVAIRIŲ KOLONIJŲ AUKOS MISIJAI IR UŽ KNYGAS

Ona Račkus, Los Angeles, Cal., už knygas "Timeless Lithuania" ir "Kaip Jie Mus Sušaudė"	40.00
Andrius Daugirdas, Chicago, Ill.	10.00
Mrs. Vilma Eitutis, Minonk, Ill.	5.00
The Baker & Taylor Co. New York	2.00
A. Rastauskienė, Haverhill, Mass.	1.00
Mrs. S. V. Bakanowski, Worcester, Mass.	1.00
Anna Liudzius, Brattleboro, Vt.	1.00
Juozas Skinderis, Chicago, Ill.	1.00
J. Gylis, Chicago, Ill.	.75

(Bus daugiau)

Ginkim Lietuvos Laisvę Drąsiai! Platinkim šią knygą labiau

ŠTAI TAS PULK. JONO PETRUIČIO APRAŠYMAS JO
PERGYVENTŲ KANČIŲ BOLŠEVIKŲ NAGUOSE

KNYGA IŠLEISTA ANGLIŠKOJE KALBOJE . . .

"KAIP JIE MUS SUŠAUDĖ" 1 knyga \$1.00

(Lithuania Under the Sickle and Hammer)

(80 puslapių — su paveikslais — su Pulk. Petruičio biografija, su Lietuvos istorija)

UŽSISAKYKIT JŲ PLATINIMUI - 6 UŽ \$5, 15 UŽ \$10

Jūsų pareiga yra dabar imti ir platinti tą aprašymą tarp sąžiningų, padorių Amerikiečių, parodymui jiems kaip nekaltai Lietuviai imta kankinti ir žudyti tų svetimų "laisvintojų", kurie neturi jokios teisės į Lietuvos žemes ir jos žmones.

UŽSISAKYKIT tos knygos tokius skaičius kokius galėsit išparduoti, išplatinti ir išdalinti žymesniems Amerikiečiams politikos vadams, mokslo žmonėms ir įstai-goms kuriose galim rasti Lietuvai pritarimą ir pagalbą.

Su užsakymu siųskit pinigų. Vieną knygą gausit už \$1.00; 6 knygas už \$5.00, 15 knygų už \$10.00. Jūsų darbas ir pasiaukojimas bus Lietuvai jūsų Tėvynei!

LIETUVAI VADUOTI SĄJUNGA

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Argentina Pasirašo Amerikos Šalių Sutartį

Adolfo N. Calvo, Argentinos atstovas Meksikos konfe-rencijoje, pasirašo Chapultepec sutartį, tuomi paskelbiant Ašiai karą. Šis žygis davė galimybę Argentinai patekti į San Francisco konferenciją.

Dienos Klausimais

Redaktorius — K. S. KARPIUS — Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

MINIOS UPAS — PAVOJUS TEISINGUMUI

JULIUS SMETONA

Gryžimas į barbarų laikus

Tai kas paskutinėmis dienomis įvyko Italijos šiaurėje, nei vienam doram žmogui negali nesukelti pasibaisėjimo. Mussolinio ir jo bendradarbių sausūdas be teismo aiškiai parodo tą anarchiją kuri dabartiniu metu yra įsivyravus Europoje. Nes kaip didelis bebūtų nusikaltėlis, jis negali būti žudomas be teismo. Tačiau dar baisesnis dalykas buvo visų nužudytųjų sumetimas į Milano aikštę ir jų pakorimas žemyn galva, kad sužvėrėjus minia galėtų iš jų tyčiotis. Begėdiškas lavonų niekinimas rodo klaikų gryžimą į barbarų laikus.

Ne "Sic semper tyrannus", bet "Vae victis"

Italijos šiaurės įvykiai, be abejo, liks istorijoje kaip vienas kruviniausių Italų tautos išgyvenimų. Ir tik aistroms atvėsus, istorikas galės pateikti jų objektųvų įvertinimą. Tačiau charakteringa yra tai kad dabartiniu metu beveik visi pritaria tam tamsiam minios sprendimui. Netgi šioje šalyje, kur laisvė ir individo neliečiamybės garantijos yra taip aukštai vertinamos, pasipylė eilė straipsnių reiškiančių pasitenkinimą kad tyronas gavo galą. Ka kurie tų straipsnių net buvo pavadinti "Sic semper tyrannus" — "Taip visuomet tyronams".

Tikrovėje betgi Mussolinio galas buvo ne "Sic semper tyrannus", bet "Vae victis" — "Vargas nugalėtiesiems". Nes kas išdrįs užginti kad Stalinas ne didesnis tyronas už Mussolinį? Bet nežiurint į tai kiek žmonių nuo mažesnių iki didžiausių šiandien lenkiasi Stalinui, reiškia jam pagarbą ir vadina jį amžinos taikos kūrėju. Pagaliau ir prieš tą patį Mussolini, kai jis buvo galingas, ne vienas iš šiandien jį smerkiančiųjų vaikščiojo susilankęs kuone dvilinkas ir pasididžiudamas nešiojo jo suteiktus ordinus ir kitus garbės ženklus. Ne tik Mussolini bet ir Hitleris dar ne taip senai buvo giriami už tuos pačius dalykus už kuriuos jie šiandien smerkiami — už tautų laisvės sumindžiojimą.

Ne kas kitas, o Jo Didenybės Anglijos karaliaus premjeras N. Chamberlain ir tradicinės Prancūzijos demokratijos vadas E. Daladier skrido pas tuos diktatorius į Miuncheną pridėti parašo prie Čekoslovakijos mirties sprendimo. O po to pasaulis juos visus, t. y. Hitlerį, Mussolinį, Chamberlainą ir Daladier sveikino kaip taikos išgelbėtojus.

Ir šiandien, kada spjaudomas vieno negyvo tyrono sužalotas lavonas, dar didesniai gyvajam tyronui giedami dytiurambai. Ir tame visuotiniame pakrikime tik vienas "Osservatore Romano", Vatikano organas, tvirtai bet ramiai ištara tą minios siautėjimą smerkiantį rustybės žodį. Laisvas nuo aistrų prabilo Katalikų Bažnyčios teisingumas.

Tačiau ne visa katalikų spauda parodė Vatikano laikraščio teisingą išmintį. Štai mūsų Čiagiškis Draugas įsijungė ir skaitlingą džugautojų del tyrono mirties chorą. Sąryšyje su tuo bus pravartu padarviti keletą pastabų.

Katalikų Bažnyčia ir Diktatura

KATALIKŲ Bažnyčia smerkia neteisingą valdžią, bet principu diktatūros ji neatmeta. Praktikoje ji dažnai diktaturą remia. Ispanijos pilietiniame kare katalikų dvasiškių rėmė Generalą Franco, nors jis ir sukilo prieš "teisėtą, visų žmonių balsais rinktą, valdžią". Ir Katalikų Bažnyčios parama gal ne mažiau padėjo Franco įkopti į diktatoriaus, negu Hitlerio ir Mussolinio jam pasiūsti kareivius ir ginklais.

Toliau, beveik visa Lotynų Amerika yra katalikiška ir beveik visos jos valstybės yra diktatorinės.

Jeigu gi kaltinti Mussolinį kad jis valdžią įgijo jėga tai lygiai tą patį katalikai su dvasiškių pritarimu mėgino padaryti Lietuvoje. Katalikai buvo pagrindiniai 1926 metų Gruodžio 17 organizatoriai, ir socialistų-laudininkų valdžios nuvertime jie dalyvavo tiek pat kiek ir tautininkai. Poperversminėje seimo sesijoje visi katalikų atstovai išreiškė savo pilną pritarimą perverto žygiams. Skirtumas tik tas kad jie, nuvertę "visų žmonių balsais rinktą valdžią", naujos valdžios į savo rankas vis vien paimti neįstengė. Bet tai perverto fakto nekeičia, o teigrodo jų nesugebėjimą.

Tat Mussolinio nusikaltimas buvo ne tame kad jis Italijoje paėmė valdžią jėga, bet tame kad jis susidėjo su Hitleriu ir virto jo tamsių darbų pagalbininku, ir nuo to laiko pats vykdė nusikalstamus darbus. Tačiau faktas lieka faktas kad jei užuot susidėjęs su Hitleriu, Mussolinis būtų išėjęs prieš jį, tiek Anglijai, tiek ir Amerikiečiai nebūtų jo šiandien laikę karo nusikaltėliu.

Apie mokymąsi iš bolševikų

KELETĄ žodžių tenka pasakyti, anot Draugo, apie Mussolinio mokymąsi iš bolševikų. Gal Mussolini kiek ir pasimokė iš bolševikų, tačiau savo politinę mokyklą jis gavo iš socialistų, kuriuo buvo prieš tapdamas fašistu. Gi tiek socialistai, tiek komunistai turi tą patį tėvą — Marksą. Ir dar daug teisingiau yra pasakyti kad fašizmas išaugo ne iš bolševizmo, o visos trys totalitarinės struktūros — bolševizmas, fašizmas ir nazizmas — išaugo iš socializmo. Ir teisingai daro Draugas kad jis tas visas doktrinas smerkia. Bet kaip suprasti tai kad tas pats Draugas su jo paties smerkiamų doktrinų tėvu-socializmu virto bendrakerčiais. Kuo paaiškinti kad dauguma politikų dalyvaujančių mūsų kunigų Rusišką socialistą pasirinko savo vadu ir į jo vežimą įkinkė gana žymią katalikišką visuomenės dalį? Rodos jie dar gerai turėtų atsiminti kuo viskas kvepia, kai valdžią į savo rankas paima socialistai. Negi jie būtų užmirę Lietuvos katalikų patyrimus per kelis socialistų valdymo mėnesius?

Išvada

Mussolini. gyveno smurtu ir jo mirtis buvo smurtas. Jis užtraukė Italų tautai didžiausią vargą ir atnešė begalinį sielvartą. Už savo nedorybes ir nesveiką, beprotišką garbės troškimą bei nenumaldomą egoizmą jis buvo vertas bausmės. Ir

Pasikorę ant Stalino Meškerės

Valstybės Sekretorius Stettinius, kalbėdamas New Yorke Balandžio 6, pareiškė jog "nieko tokio neįstiko kas pakeistų mano įsitikinimą kad Jaltos sutartis Lenkijos klausimu bus įvykdyta".

Jaltoje buvo sutarta kad bus sudaryta nauja, demokratinė Lenkijos vyriausybė, ir tos vyriausybės atstovai jau bus pakviesti į San Francisco konferenciją.

Nežiurint kad per du mėnesius Britai ir Amerika negavo jokio patenkinančio įrodymo iš Maskvos kad ji stengtųsi daryti bent kokius žygius Lenkijos pavergimo paluosavimo atžvilgiu, ir nežiurint kad Stalinas prievarta spyrė priimti į San Francisco konferenciją tik jo pastatyto Lublino komiteto atstovus, Amerikos vyriausybės vadai pasikorę ant Stalino meškerės kabluko vis skelbia pasitenkinimą kad gali taip kaboti.

Pastarų dienų įvykiai parodo kad bolševikai ne tik nesiškai ir apvilia Ameriką ir jos valdžios vadus, bet net patį Stettinius pastumia į šalį nuo San Francisco konferencijos pirmininkystės. Diplomatijoje priimta kad tarptautinių susirinkimų posėdžių pirmininku būs tos šalies premjeras, arba valstybės sekretorius, kurioje toks susirinkimas atsibuna, nes jis skaitosi šeiminkas.

Molotovas tą taisyklę paniekino. Jis, gal tuo būdu būtų ir Rooseveltą įžeidęs, nes žinome, Prez. Roosevelt rengėsi į konferenciją vykti.

Taip Cicilikiškai

Molotovo paniekimas papročio kad tos šalies valstybės sekretorius ar premjeras būtų konferencijos pirmininkas, kurio šalyje konferencija laikoma, o kad pirmininkais būtų ir jis ir kiti du (Britų ir Kinų) delegacijų vadai, yra tipiškas socialistiškas-bolševikiškas elgesys.

tą bausmę jis gavo, bet tokiu baidiu būdu kad ji prilįgsta į žvėriškiausią žmogžudystę.

Bet kadangi Mussolini šiandien jau yra miręs kokios prasmės beturi jo kaltinimas? Daug gražiau yra, kaip Šventas Raštas nurodo, "palikti kerštą Jam". Šiandien yra svarbiau ne kaltinti mirusius ir nužudytus tyronus, bet dėti pastangas kad visos tas nelaimės ir sukrėtimus išgyvenęs pasaulis apsisaugotų nuo naujo, žiauraus ir neteisingo kraujo praliejimo. Šito akivaizdžiai, "Osservatore Romano" tikrai giliai krikščioniški žodžiai, kuriais nusmerkiama minios siautėjimas ir jos įvykdytas lavonų išniekinimas, turi giliai įsimgti į kiekvieno doro žmogaus širdį.

Amerikos katalikų organas, "The Catholic Universe Bulletin", pasisakė labai panašiai kaip "Osservatore Romano". Ar ir Draugui, kaip katalikiškam laikraščiui, nebūtų buvę geriau pasekti teisinga didžiosios katalikų spaudos išmintimi, užuot pasidavus populiariam minios bangavimui? Tik teisingumas gali pasauliui atnešti taip reikalingą taiką ir ramybę. Todel neįsikišime minios upui nužudyti teisingumo jausmo.

NURIMK!....

(Margalis)

Nurimk! — man šaltas protas sako: Širdis tai budelis skaudus.... Kol laikas dar, jos tildyk šneką Ir gydyk veisiams skausmus! Žinok, jausmų kas nenumaldo Ant žemės stojasi vergu: Širdis ji, kaip poni, valdo Ir tremia prapultin vargų....

Ne! man dalis be meilės kieta! (Betikslė—bepročio širdis!) Ugnis teblaišys miegą svieto, Jam apvilktas atmerks akis!

Kuomet buvo organizuojama Amerikos Lietuvių Taryba ir kuomet į ją sutiko ineiti socialistai, Grigaitis padarė pareiškimą kad pirmininkais turės būti po vieną iš visų srovių sudarančių tarybą, o ne šimutis vienas, kaip didžiausios srovės atstovas.

Tik Grigaitis planą suardė atvažiavimas į Ameriką Lietuvos Prezidento A. Smetonos: susirūpinęs kad katalikai gali nueiti kartu su tautininkais ir A. Smetona bendrai dirbti, o tas reikėtų cicilikiškams galą, Grigaitis skubiai plakėsi prie katalikų, pasirūpino su šimūčiu net pasibučiuoti ir užleisti jam pirmininkystę. Bet nuo tos dienos jis patapo visiškai negudrių katalikų vadu, o jų biciliulystės vaisiai visiems žinomi.

Stalinas Nepasitikėjo Rooseveltui

Dabar išeina aiškėn kad po Jaltos konferencijos, apie keturias dienas prieš Rooseveltą mirtį, Stalinas buvo atsinešęs Rooseveltui aštrią notą kaltindamas Suv. Valstijas darant slapta sutartį su Vokiečiais baigti karui ir paskui išvien stoti mušti bolševikus....

Šitam priežastį buvo davęs karo eiga Vokietijoje: Vokiečiai perkelė dalį savo kariuomenės iš vakarų fronto prieš bolševikus, ir tada Amerikiečiai pradėjo žygiuoti smarkiai į Vokietiją, Berlio linkui.

Gi kiek yra žinoma, Jaltoje Rooseveltas ir Churchill buvo pažadėję kad Berliną užims raudonoji armija.

Amerika ir Anglija savo žodį išlaiko, tačiau tas barbaras Maskvoje vis į jo kabo priekabių ir kaltina savo sąjungininkus, kurie ir taip per daug davėsi jam už nosies vedžiotis.

Du Barbariški Pasielgimai

The Pittsburgh Press redakcija daro pastabą apie šiuos du dalykus — Berline iškėlimą raudonos bolševikiškos vėliavos ir Mussolinio nužudymą ir pakorimą už kojų. Ir viena ir kita tuos įvykius pavadina barbariškais. Mat, Jaltoje su barbariškais. Mat, Jaltoje buvo sutikta leisti bolševikų armijai būti palepta sustoti ir neiti už Elbos į rytus.

Kaip Lietuviai savo Laisvę gynė 25 metai atgal

(Tęsinys iš pereinio nr.)

Bolševikai meta į namus granatą

Apie Sausio 12, Vokiečiai paliko Mažeikius, ir po poros dienų juos užėmė bolševikai. Gal Sausio 18 į Sėdą atėjo apie 30 Rusų bolševikų raitelių su dviem kulkosvaidžiais, o kitą dieną daug pėstininkų. Tuo būdu Sėda buvo užimta vietos ir Rusų bolševikų.

Artinantis bolševikų pavojui, teko mums stiprinti savo įjėgas. Aš, kaip Sėdos valsčiaus komiteto narys, šaukiau kaimo gyventojų suėigas ir aiškinau bolševikų tikslus. Kaimuose buvo organizuojami ginkluoti būriai. Iš viso ginklų turėjome apie šešiolika šautuvų, penkis parabelius ir kitką. Mokytojo Stasio Žickuno suorganizuotas Tetunų kaimo ginkluotųjų vyrų būrys buvo vadinamas slapta kuopa. Ji turėjo devynis kariškus šautuvus, du parabelius, tris brauningus ir 18 kitokių ginklų. Visiems Sėdos, Skuodų, Ylakių ir Pikelių apylinkėse veikiantiems būriams vadovavo karininkas P. Plechavičius ir karininkas Feliksas Veitas.

Apie Sausio 27, Sėdos Rusai bolševikai vyko į Zeimelį, nes norėjo jį užimti. Iš viso jų buvo apie 30 pėstininkų ir keletas raitelių. Pakeliui sutiko smarkų kulkosvaidžių ir šautuvų ugnies pasipriešinimą. Buvo užmušta apie 23 bolševikai ir keletas jų arklių. Iš musiškių niekas nebuvo užmušta nei sužeista, nes Rusai netikėtai buvo užklupti. Kas iš mūsų pusės dalyvavo šiose kautynėse gali žinoti tik Židikų ir Zemalės partizanai bei savanoriai. Tame mušyje žuvo vietos gyventojai pastotininkai kurie vežė bolševikus į Zemalę. Kulšėnų kaimo Zigmas Zenkauskas, Rupeikių kaimo Stasys Stanys, Užėzerės kaimo Pranas Liutvinas, Rubikalių kaimo Liudas Balseys ir Žydvario J. Neimantas (Žydas). Kitų dviejų užmuštųjų pavardžių neteko sužinoti. Jie palaidoti Sėdos ir Zemalės kapuose.

Tą pačią dieną Sėdoje bolševikai paleido granatą į Dabravičiaus namą, kuri sprogdama sužeidė net šešis žmones; Dabravičienei sužeidė šoną ir ranką.

Darbuojasi žvalgai

Apie Sausio 30 dieną, anksčiau apie tai susitarus, ir mano ukį Grustės kaimė atvyko septyni karininko P. Plechavičiaus žvalgai. Man buvo pavesta sužinoti apie Sėdoje esančius bolševikus. Susitaręs su partizanų Juozu Straupiu ir su ukininku Juozu Straupiu (sūnus ir tėvas), pasileidau į žygį. Pakeliui sutikome Leoną ir Juozą Donelius iš Gedučių kaimo, Mosėdžio valsčiaus. Aš juos gerai pažinojau. Mes juos sulaukėm ir iš jų sužinojom kad jie du buvo prisidėję prie Rusų bolševikų, o dabar nuo jų bėga į savo namus. Taip pat iš jų sužinojom kad Rusai bolševikai labai bijo Lietuvos savanorių kariuomenės, o ypač partizanų, nes jie nepastebimai iš pasalų juos puola.

Buvo geras rogių kelias. Čia pėsti, čia važiuoti apsuokome aplink Sėdą ir sužinojom apie Sėdoje esančius bolševikų įjėgas. Visas žinias perdavėm karininko P. Plechavičiaus žvalgams. Iš visko susėkėm kad Sėdoje buvo apie 400 bolševikų, kad jie yra įsitvirtinę miškų urėdijos dykijoje, kad jie jau yra pakirė ir rengiasi iš Sėdos bėgti.

Žvalgai grįžo pas karininką P. Plechavičių. Jau tą patį vakarą su būriu savanorių kareivių karininkas Plechavičius atvyko pas mane į Grustę nakvoti.

Kitą dieną apie 8 val. ryto, vadovaujant Plechavičiui ir karininkui F. Veitui, burs savanorių su keturiais kulkosvaidžiais ir vienu minosvaidžiu išžygiavo Sėdos link. Prisiartinę prie Sėdos, savanoriai paleido šūvį. Tačiau iš Sėdos niekas neatsiliepė. Pasirodė, bolševikai iš ten jau buvo išbėgę. Taigi Sėda buvo paimta be kautynių. Miesto turgavietėje tuojau buvo iškelta mūsų trispalvė.

Karininkas Plechavičius, palikęs Sėdoje sargybą, vakare grįžo pas mane į Grustę nakvoti, o rytojaus dieną išvyko į Skuodą, kur laikinai buvo Sėdos apskrities karo komendantūra.

Bolševikai pateko į sląstus

Naktį į Vasario 2 dieną į Sėdą iš Mažeikių atvyko apie 30 bolševikų. Jų, matyt, nieko nežinota kad Sėda Lietuvyų rankose. Rusams įžengiant į miestą, musis-

kiai paleido į juos šūvius. Trys bolševikai buvo nukauti, o kiti pabėgo. Nukautųjų tarpe buvo du Lietuviai iš Šiaulių apylinkės.

Vasario 3, apie 3 val. nakties nuo Telšų pusės per ežerą artinosi prie Sėdos šeši Rusai bolševikai žvalgai. Tačiau mūsų sargybai paleidus į juos rankines granatas, bolševikai pasitraukė. Nukautų nei iš vienos nei iš kitos pusės nebuvo.

Vėliau karininkas P. Plechavičius išmušė bolševikus iš Ylakių, Židikių, Ukrių, Platelių, Mosėdžio ir kitų miestelių bei apylinkių.

Vokiečiai pakaitomis su bolševikais

Išvykus bolševikus iš Sėdos, čion atsiakraustė Vokiečių leitenantas Nauss su 40 Vokiečių kareivių, kurie, padedant vietos žydams, gabeną Vokietijon visokią turta ir plėšė gyventojus. Vietos partizanams ir su tais teko turėti susidurimą. Bet kadangi Vokiečiai buvo gerai apsiginklavę, turėjo pakankamai amunicijos, buvo vengiamas su jais susišaudyti.

Vasario 25 dieną į Kėtunų kaimą atvyko Vokiečių kuopa iš 117 pėstininkų ir 15 raitelių su dviem kulkosvaidžiais ir 4 patrankomis. Kuopos vadas buvo pulkininkas Halme. Jis pasiskelbė vietos komendantu. Prie jų prisidėjo septyni mūsų partizanai, norėdami klasta iš Vokiečių išgauti ginklų bei amunicijos. Jų pavardžių man neteko sužinoti. Gavę ginklus partizanai nuo Vokiečių pasitraukė. Šie savanoriai Vasario 28 dieną, iš Vokiečių gautais ginklais puolė ir išmušė iš Pievinių miestelio Rusus bolševikus, kurių ten buvo apie penkiasdešimt. Kiek ten buvo nukautų sužinoti neteko.

Kovo 3 dieną tie patys savanoriai su kitais savanoriais bei partizanais išmušė bolševikus iš Navarėnų miestelio. Ten paėmė tris Maksimo kulkosvaidžius, keturias dėzes pynių su sovinais, trijų darbininkų kuopų pistoles, Smolensko pulko dviejų kuopų ir vienos internacionalinės milicijos raštinės ir iždus.

Užgavėnių dieną, Kovo 4, įvyko smarkios kautynės su bolševikais del Mažeikių. Rusai paliko apie 30 užmuštų ir, kaip sakė žmonės, daug sužeistų nusivėžę su savim. Per kautynes buvo užmušti penki vietos gyventojai. Kokios mūsų įjėgos po Mažeikišiais kovėsi ir kas joms vadovavo gerai nežinau.

Kovo pabaigoje ar Balandžio pradžioje Sėdos apskrities komendantūra iš Skuodo persikėlė į Sėdą. Jos komendantas buvo karininkas P. Plechavičius.

Dar teko atlikti daug žygių, kol galutinai buvo likviduoti Sėdos bolševikai. Man, kaip vietiniam gyventojui, teko nemažai pasidaruoti.

Sulaikau Vokiečių plėšimus

Kovo 19 sužinojau kad vietinis Vokietis iš Degrėno dvaro, Barstyčių apylinkėje rekvizuoja iš gyventojų arklius. Apie tai aš pranešiau komendantui Plechavičiui. Jis mane įpareigojo sužinoti apie Vokiečių plėšimus. Aš raitas nuvykau ir Vokiečius radau Laumių kaimo pas Leoną Lenkauską. Ten buvo tas Vokietis ir dar du jo kareiviai. Remdamasis komendanto raštu, aš pareiškiau kad rekvizuoja arklius Lietuvos kariuomenei ir kad už arklius vėliau bus sumokėta. Pareikalavau kad Vokiečiai nerekvizuotų arklių ir pagrasinau jiems, jeigu jie neklusaus tai susilauks ginkluoto pasipriešinimo. Vokiečiai tuojau liovėsi plėšę gyventojus ir išvyko.

(Bus daugiau)

•BRAZILIJA sutiko padidinti savo vatos audinių eksportą bėgyje sekancio meto, duodant net 30 milijonų yrdų daugiau. Tas yra priedas prie Brazilijos pasižadėjimo išsiųsti apie 200 milijonų yrdų audinių 1945 metais į United Nations šalis.

LIETUVOS ŽEMELAPIAI

Šioje knygelėje telpa didelis Lietuvos žemėlapis, Kauno žemėlapis, Lietuvos matai ir saikai, miestelių ir miestų vardai ir prie kurių apskričių priklauso ir kitos informacijos apie buvusią Nepriklausomą Lietuvą. (Galima siųsti pašto ženklais po 5c)

Kaina su prisijuntimu tik \$1.00

Reikalaukit "Dirvoje"

6820 Superior Ave., Cleveland 8, Ohio

CHICAGIEČIAL ENTUZIASTIŠKAI IŠ- LYDĖJO MISIJOS DELEGATUS I SAN FRANCISCO

Surengė Skaitlingą Masinį Susirinkimą. Sudėjo virš Tūkstančio Dolarių Aukų. Surengė Išleistuvių Vakarėnį ir Sudėjo Daugiau Aukų. Palydėjo Delegatus į totį.

"Tegul kalba, tegul rašo kaip kas nori, bet tyros Lietuvos širdies niekas nepajėgė sudrumsti", pasakė viena moteris Adv. A. A. Olio ir Al. G. Kumsio išleistuvėse i San Francisco konferenciją. Tai tikra tiesa.

Geros valios, patriotiniai nusiteikusių Lietuvių niekas negali sulaukyti kad ir kažin kaip bandytų, nuo rėmimo kilnių Lietuviškų darbų bei prisidėjimo su visokiaropią pagalbą kovai už atsteigimą laisvos, nepriklausomos Lietuvos. Ir tai puikiausia dar kartą įrodė sekmdienį, Balandžio 22, surengtas masinis susirinkimas.

Kai Amerikos Lietuvių Misijos valdybos nariai pranešė Chicagiečiams žinią jog jie gavo raštiską State Departmento užgyrimą Amerikos Lietuvių Misijos reprezentacijai i San Francisco konferenciją, nekuri Chicago Lietuvių lai-

kraščiai tiesiog sprogo iš pikto pavydo ir pasileido į bjauriausią šmeizimą ir niekinimą tų visuomenės darbuotojų kurie dirba naudingiausį darbą Lietuvos bylai. Tais bjauriais šmeiztais ir kenkimu Amerikos Lietuvių Misijos darbui labiausia atsižymėjo tulas nuplikęs ir pražilęs redaktorius, kuris pats nepajėgdamas nieko gero nuveikti, draskosi iš pavydo kad be jo "pazvalenijos" kiti dirba Lietuvos labui — surengia istorinę Kongresinę Vakarėnį Washington, gauna pakvietimą nuo prezidentienės p. Rooseveltienės Lietuvių Kareivių Motinoms atkankyti jį Baltuose Namuose, ruošia memorandumus, gauna raštiskus užgyrimus iš State Departmento ALM reprezentacijai United Nations Konferencijoje San Francisco, ir tt.

Taigi, kaip pradžioje sakiau, joki grąsinimai, joki šmeiztai

nusipolitikavusių "vadų" nesudrumstė Lietuvos širdies ir neaplaikė patriotinių Chicagiečių Lietuvių nuo atsilankymo i masinį susirinkimą, kuriame ALM delegatai išdavė raportus iš suvažiavimo įvykusio Washington Kovo 23-24, ir buvo perskaityti State Departmento užgyrimai siųsti ALM reprezentaciją i San Francisco konferenciją. Publikos buvo pilnytė didelė St. Agnes auditorija, kuri užte užė nuo griausmingų delyų plojimų užgriant ALM žygi, padarytą Washington ir paskyrimą delegatų i United Nations konferenciją San Francisco mieste. Skaitlingas susirinkimas entuziastiškai sutiko i vienas balsais užtvirtino perstatytus delegatus, Adv. Antaną A. Olij ir Al. G. Kumsį, kaip tinkamiausius ALM reprezentantus minimoj konferencijoje. Ir tuoj po to, suaukavo virš tūkstančio dolarių aukų ALM reikalams.

Programas šio masinio susirinkimo buvo trumpas, įdomus, gyvas. Programą atidarė darbuotojas Vincas Stulpinas, toliau perduodamas vesti programą Aleksandriui Kumskiui. Po himnų ir maldos, kurią pasakė Kun. Urba, susirinkimas pagerbė atmintį velionio Prezidento Roosevelto. Toliau sekė kalbos, kurias pasakė Brighton Park parapijos klebonas Kun. Briška, Dariaus - Girėno Kareivių Motinų Klubo pirminkė Ona Biežienė, Lietuvos Konsulas Dr. Petras Daužvardis, SLA Daktaras-Kvotėjas S. Biežis, Adv. Ollis ir Aleksan-

dras Kumskis. Muzikalę dalį išpildė Margučio Choras, vadovaujant Komp. A. Vanagaičiui. Lietuvišką ir Anglišką filmą parodė Inž. Antanas Rudis, prigelbstint G. Rudeliui.

Ir taip baigėsi programos šio entuziastiško susirinkimo, kurį gan plačiai aprašė ir Amerikoniška spauda.

Rengimo komisiją sudarė: Vincas Stulpinas, Kazimiera Jakubkienė, Ona Biežienė, W. Duoba, Povilas Barschak, Anastazas Valančius, Inž. Rudis, Mrs. Rudis ir kiti.

MISIJOS delegatams išleistuvių vakarėnį įvyko Bal. 23, Stevens viešbutyje. Dalyvavo nedidelis būrelis, apie 50, skubomis sukviebtų svečių. Puota buvo jauki, draugiška. Delegatams gero pasisekimo linkėjimus išreiškė Teisėjas Zuris, bankininkas Jonas Kazanauskas, Dariaus-Girėno Legionierių Posto nariai Makaras, Tutle, V. Stulpinas, Konsulas Dr. Daužvardis, Balys Armoška, Adv. Albinas Peters, Adv. Jonas Grish, A. Kaulakis, Inž. Rudis, L. Kučinskas, W. Duoba, komp. A. Vanagaitis, policijos kapitonas Balswick, ir visa eilė svečių kitų.

Delegatai Al. Kumskis ir Adv. Ollis perskaitė svečiams keletą iš daugelio gautų laiškuų nuo aukštų valdžios pareigūnų, kurie dėkoja Amerikos Lietuvių Misijos valdybai už platų painformavimą jų apie Lietuvą ir jos apgyvimo reikala, ir pasižada kooperuoti ALM veikloje ir buti jos garbės nariais. Visi buvo labai suįdominti perskaitytais laiškais ir nuoširdžiai sveikino ALM vadus už padarytus kontaktus su tokiais įtakingais Amerikos žmonėmis. Nekurie iš svečių, kurie negalėjo dalyvauti masiniame susirinkime, dar prisidėjo su aukomis. Aukavo po \$25: Adv. Grish, Adv. Peters, Teisėjas Zuris, bankininkas Jonas Kazanauskas, ir Miss Bertha Lickus aukavo \$20.

Išleistuvių vakarėlio programą vedė Dr. S. Biežis. Balandžio 29 vakare, būrelis draugų, veikėjų susirinko i Northwestern geležkelio stotį palydėti delegatus. Lygiai 6 val. vakare, mūsų delegatai išvyko City of San Francisco traukiniu i United Nations Konferenciją.

Geriausio pasisekimo!

Rep. J.

NOTARY PUBLIC

Turint reikalą notarizuoti dokumentus kreipkitės i

K. S. KARPIUS

6820 Superior Ave.

ENdicott 4486

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rąkandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės i P. J. KERSIS, del apkaivavimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm negu išmoka už nuostolius. Patarnausiu gerai ir greitai, su nauda jums.

P. J. KERSIS
609-12 Society for Savings Bld.
Telef.: Main 1773.

BEFORE

YOU BORROW

TO BUY A HOME

GET OUR

LOW RATES AND

HELPFUL TERMS

BOLEŠEVIKŲ BAR- BARIŠKA KLASTA SU LENKAIS

Jau Rusams užėmus Lenkiją, Varšavoje dar veikė Londono Lenkų valdžiai ištikimi požemio darbuotojai, išsilaipatydami nuo bolševikų. Jie taip gabiai išsisaugojo, dangstydamiesi kitokiais vardais, kad net Londono Lenkai nežinojo kas jie tokie.

Pagaliau tie Varšavos Lenkai pasiryžo išeiti i viešumą ir šymet Kovo mėnesį paprašė Londono vyriausybės paskelbti jų vardus pasauliui, ypač Sovietams. Tuo budu jie sakė pagelbės Maskvai pravesti derības su Londono Lenkais.

Už tokį savo prielankumą Maskvai jie prašė bolševikai duotų jiems lėktuvų skristi i Londoną.

Londono Lenkai paskelbė tų Lenkų požemio vadų vardus ir apie tai pranešė net Amerikos valdžiai.

Šių metų Kovo 23 tie Lenkai darbuotojai kreipėsi i Sovietų komisariatą prašydamai lėktuvo. Komisaras nusivedė juos pas tulą bolševikų generolą, o tas nuo savęs pasakė Lenkams, sekantį rytą pributi i lėktuvų stotį Jie stotin pribuvo — bet tai ir buvo pas-

Skelbimai Dirvoje

50c už vieną kartą

tris kartus už \$1.00

Smulkus skelbimai Dirvoje, kaip tai namų pardavimas, išnuomavimas, kambariai, pajieškojimas giminių, tarpinama 50c už vieną kartą, tris kartus už \$1.00. Priduokit kartavai parašytą.

kutinis sykis ką apie juos girėta. Nuo to praėjo kelios savaitės. Londono Lenkai kreipėsi ir i Amerikos valdžią ragindami teirautis kur bolševikai padėjo tuos Lenkus veik-

jus (apie 15 ar 16), bet nieko aiškaus nežinia.

Vietoj i Londoną, bolševikai išsigabeno juos i Rusijos gilugindami teirautis kur bolševikai padėjo tuos Lenkus veik-

P. J. KERSIS

609-12 Society for Savings Bld.

OFISO TELEFONAS: MAIN 1773.

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės i mane, gausit pigia kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairuose apdraudos-insurance reikaluose. Sutaissau paskolas pirmo mortgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės i mane telefonu arba asmeniškai.

Nikodemus A. Wilkelis

Laisnuotas Laidotuvių Direktorius
IR BALZAMUOTOJAS

Šermentis kambarius duodame vartoti nemokamai

Naujoji, moderniniai įrengtoji nuosavioji vietoj

6202-04 SUPERIOR AVE.

HEnderson 9292

THE KRAMER & REICH CO.

7010 Superior Ave

Atdara Vakaraus

Pilniausias Pasirinkimas — Visokiausios

VYRAMS ir VAIKINAMS

NAUJOS VASARINĖS SKRYBĖLĖS
DĖVĖJAMI REIKMENYS - KELNĖS
SPORTINIAI PARĖDALAI

Vėliausių madų ir pavidalų.

Vyrams ir Vaikams KELNĖS

Didelis pasirinkimas Išeiginių, Sporto ir Darbui kelinių įvairių tvirtų medžiagų. 3.95 iki 8.50 Mieros nuo 29 iki 48.

Prie to mes Duodam ir Iškeičiam EAGLE STAMPS

Mes Duodam ir Iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO'S BASEMENTE

Praktiški ...
Patogūs ...

"American Girl"

Sport
Avalai!

Gražių Stylių Avalai Panelėms ir Moterims
Darbui ir Išeigoms!

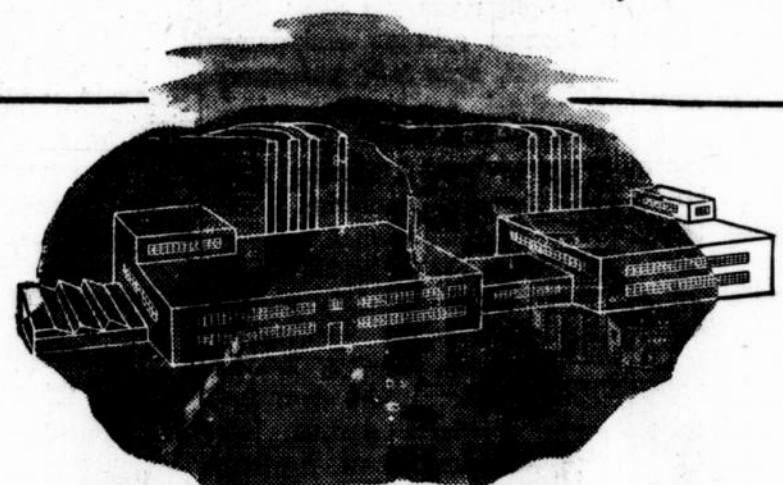
Mieros
Panelėms
ir Moterims!

5.50

Šie plačiai šalyje pragaršėję "American Girl" sportiniai avalai yra gero tvirto darbo ir ilgai laikys ... o jie tokie patogūs! Minkštos odos viršais keturių stylių kaip čia parodoma ... tvirtos odos "Goodyear Welt" padais. Spalvos rudos, šviesios ar raudonos; mieros nuo 4 iki 9 siaurų ir vidutinių pločių.

Atsineškite Savo Ration Book No. 3
su Shoe Stamp Neišplėstu

Vienai Ohio Karo Dirbtuvei Reikia TIEK TELEFONU KAIP MIESTUI SU DESIMCIA TUKSTANCIU

Viena Ohio Karo Dirbtuvė pastatyta po Pearl Harbor turi tiek telefonų kiek miestas iš 10,000 gyventojų. Milžinas karo laivas, Wisconsin, turi apie tiek pat. Padauginkit šiuos įrengimus tukstančiais sykių kitose karo dirbtuvėse ir karo laivuose ir tada ddekite tą daugybę telefonų naudojamų visuose karo frontuose ir jūs gausit supratimą kodėl civilinei komunikacijai reikmenų truksta ir kodėl suvirš 75,000 asmenų Ohio valstijoje laukia telefonų įvedimo i jų namus.

Per virš tris metus telefonų prietaisų gamintojai nedarė veik nieko civilių naudojimui. Mūsų armijoms žygiuojant link Tokyo ir reikia manyti kad reikalavimo nesumažins, bet tik padidins, ilgėjant komunikacijos linijoms, o prie to kai kariavimas smarkėja daug tų įrengimų buna sunaikinta arba prarasta.

Nuo Pearl Harbo reikalavimas telefonų buvo didesnis negu per 13 normalių metų. To patenkinimui mes prašėm iki didžiausio įtempimo viską ką galima suteikmui patarnavimo —

instrumentus, vielas, suvadų lentas ir centralinius ofisus. Mūsų lentynos liko tuščios ir nieko mes gauti negalim ir todėl tik tada naujas kostumeris gali gauti patarnavimą kai kuris atsakovo savo. Tą daro, mažai kas.

Mes nenorim kad jūs lauktumet telefono įvedimo. Norime kad galėtumėte atsakyti jų klausimą "Kaip greitai aš gausiu telefono patarnavimą?" Japonija turi buti sumušta pirm negu mes galėsim išpildyti jų reikalavimus ir gal but truks pora metų laiko po pergalės laimėjimo iki kiekvienas laukiantis bus aptarnautas.

Mes prižadame:

Niekam nereiks laukti jokių kitų tikslu kaip tik del karo reikalų.

Jūsų duotas užsakymas neužmirštats. Jums patarnavimas ateis greičiausiai laiku jūsų išpuolamoje eilėje.

Mes įvertiname tą supratimą kokių jūs priimat esančią padėtį ir vėl sakome "Ačiū jums—Jūs tikrai Sukalbami!"

PERGALEI PIRKIT WAR BONDS!

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

CLEVELANDO IR APIELINKĖS ŽINIOS

DIRVA—6820 Superior Avenue. ENdicott 4486—Atdara vakarais

VOKIEČIŲ NUGALĖ-
JIMO ATGARSIAI
CLEVELANDE

Ilgai laukta Europinio karo pabaigos diena Clevelande pasitiktą palyginamai su menku entuziazmu ir smagumu — toli gražu nuo to kaip pasitiktą karo pabaigą Lapkričio 11 d. 1918 metais.

Tiesa, vidurmiestyje buvo daug žmonių, ir nors vakare vėl uždegta išlaikinės šviesos, kurios buvo nuo pereinamo Vasario 1 laikytos užgesintos, tačiau žmonės buvo ramūs ir užsilaikė rimtai.

Kadangi daugelis dirbtuvių Gegužės 8 buvo paleidusios savo darbininkus, daugelis žmonių praleido laiką vidurmiestyje.

Po Prez. Trumano kalbos, 9 val. ryto, paskelbiant karo baigimą, žmonės dalinai subruzdo, iš ofisų per langus buvo paleista popierių sniegas ir gatvės nubarstytos popiergaliais, tačiau perdidelio susijaudinimo ir nesuvaldomo džiaugsmo kaip 1918 metais niekas neparodė.

Dirbtuvės švilpė ir bažnyčios skambino varpais, po prezidento kalbos, kuris paskelbė sekmadienį, Gegužės 13, "Maldos Diena".

Pavergtų tautų žmonės
nusimine

Dalis žmonių jautė džiaugsmą kad jų sunai Vokiečių karo fronte, kurie dar nežuvo, išliks gyvi. Tačiau rupestis nebaigto karo su Japonija nekėlė jų didelio entuziazmo džiaugtis vieno karo pabaiga.

Kiti visi žmonės, ypač kurie paeina iš rytų Europos ir jų ainiai, žinodami kokioje padėtyje lieka jų broliai-seserys, bolševikams okupavus jų gimines šalis, tik šūrupu purtėsi kad Amerika, paskelbdama karo pabaigą, nugalėjimą vieno tyrono, paliko tas šalis ir jų žmones globoje kito, dar žiauresnio tyrono.

Lietuviai taip pat vaikšto ne nudžiuge, bet nusimine, kurie žino apie savo senosios tėvynės baisų likimą.

Dalykai dar pablogės jeigu Amerika tuoj leis bolševikams gabentis atgal į Lietuvą ir kitas šalis iš jų pabėgusius ir Vokietiją, Austriją, Šveicariją, Prancūziją.

Tų žmonių laukia greitas ir baisus galas bolševikų nugalėse.

Mūsų plačiai žinomas veikėjas Petras P. Muliolis gavo žinią per vieną Clevelandietį Lenką, kurio brolis karys Vokietijoje suėjo Muliolio brolių su visa šeima, pabėgusius iš Lietuvos kuomet bolševikai antru kartu Lietuvą okupavo pereiną vasarą. Jiems kaip ir šimtams tukstančių kitų graso liudnas likimas jeigu sąjungininkai grus atgal į Lietuvą juos, sulys Stalino pareikalavimu. Visiems Lietuvos pabėgėliams graso nedovanotina bausmė vien tik už tai kad jie bėgo iš Lietuvos arba buvo Vokiečių varu išvežti.

Tokios tai mintys slogina visos Amerikos protaujančius Lietuvius.

Karo galas reikiama užtikrinimą bolševikams viešpatavimo tose šalyse kur jie užgrobė, apgaudami net Prez. Rooseveltą, kuriam įkalbėjo kad reikia pirmiau priešas sumušti, pasakui kalbėsime apie taiką ir rubėjus.... Tuo tarpu gi bolševikai rytų Europos šalis vieną po kitos paverė, išžudė jų žmones, sugriovė vidaus tvarką, įsteigė savo teroristines enkavedistų žudeikų gaujas žmonių naikinimui....

\$15 Auka Misijos Delegatams S. Frisco

Jonas Verbela, Clevelandietis dabar turintis užėgą Genėva, Ohio, atsilankęs Dirvos redakcijoje Gegužės 8, paaudkojo \$15 Amerikos Lietuvių Misijos delegatų kaštams į San Francisco. Jis dažnai paremia Lietuvos reikalus stambiomis aukomis. Misijai Washingtono aukojų \$25.

Lietuvių Moterų Ratelis laikė savo reguliarią susirinkimą pereiną sekmadienį, pas pp. Verbelus, Genėva, O. Marge Verbelienė yra Ratelio narė.

DIDELĖ DIENA

Pereiną sekmadienį, Alvinas ir Petro Luizų dukrelė Judy turėjo didelę dieną — ji atliko savo pirmą komunią. Ta proga jos tėvai buvo susikvietę burelį savo giminių ir artimų draugų pasivaistinti.

Judy buvo ta Lietuvaite kuri Misijos laiku Washingtono dalyvavo pas p. Rooseveltienę Baltajame Name ir buvo priedastimi priedinės publikacijos už Lietuvos bylą Misijos metu Washingtono ir plačioje Amerikoje.

SAUGOKITES

Su pavasariu, kaip grybų išdygo mieste visokių raketierių, kurie nori išnaudoti žmones. Jeigu pas jus ateis koks nežinomas agentas siūlydamas ką pirkti, arba kokį patarnavimą atlikti, apsižiūrėkit. Atsitikimais kur jums ko reikia, geriau kreiptis į žinomą vietą arba žinomus biznieriū.

NUKERTA UŽSAKYMUS

Vos Prezidentas Truman pabaigė savo kalbą skelbiančią Europos karo pabaigą, keletas dirbtuvių Clevelande gavo įsakymus sulaukyti darbus tam tikrų karo reikmenų, kuriems užsakymai buvo paduota anksčiau.

Kadangi dirbtuvės dar turi būtinų reikmenų užsakymų tai žymus darbininkų paluosavimas iš darbų nenumatomas.

BAIGIA SVEIKTI

Juozas Bendleris, miesto mokyklų tarybos mokinių lankymo perdetinis, kuris buvo pavojingai sužeistas vieno mokinio tėvo, prieš kelias savaites, kai nuėjo pažiūrėti kodėl vaikas nelanko mokyklos, jau beveik pasveiko. Gegužės 5 buvo atsilankęs Dirvos redakcijoje, bet dar sakė porą savaičių negrįš į savo užsiėmimą.

REIKIA DARBININKŲ

VYRŲ IR MOTERŲ
dirbti kepykloje viduje
Unijinė mokestis
Patyrimas nereikalinga.
Gera ateitis dirbti po karo.

LASCH BAKERY
1465 EAST 65TH ST.
HENDERSON 4403

GALIT TUOJ KRAUSTYTIS
1431 E. 52 St. arti Superior Ave.,
2 seimų namas priešakyje ir 5
kambarių bungalow užpakalyje, 3
maudynės, skėpai; nuomos dabar
neša \$59.50 mėnesiui. Našlė turi
parduoti viską už \$5400. Apžiūrėk
iš lauko ir telefonuok:
MR. FINK IV. 5110

MIRIMAI

NEFCISAUSKAS Juozas, 78 m. amžiaus, nuo 14114 Glen-side Road, mirė Gegužės 4 d., palaidotas Geg. 7, Kalvarijos kapinėse. Pamaldos atsibuvo Šv. Jurgio bažnyčioje. Velionis buvo senas Clevelando gyventojas. Paliko sunus, Emil, dukterė Louise.

Laidojime pasitarnavo laidotuvių direktorė Della Jakubus.

MIRĖ TEISĖJAS
BRADLEY HULL

Gegužės 4 mirė plačiai žinomas miesto teismo teisėjas Bradley Hull, humanitaras ir kovotojas už civilines laisves. Jis buvo jau 65 metų amžiaus, teisėju ištarnavo 21 metą.

Teisėjas Hull mirė ta pačia liga kaip Prez. Roosevelt, trūkumu kraujagyslių galvoje; jį tas nuotikis pakirto teismo salėje, kur jis sukruto, nuguldamas galva ant teismo dokumento kurį turėjo prieš save ant stalo. Nuvežtas į ligoninę, vakare galutinai mirė, neatgaudamas daugiau sąmonės. Jis dažnai dalyvavo Lietuvių prakalbose ir susirinkimuose.

•TRAFIKO nelaimėse Clevelando gatvėse iki Gegužės 4 šymet užmušta jau 31 asmuo. Pernai buvo 32 per tiek pat laiko.

ALINĖS VĖL ATDAROS
PO VIDURNAKČIO

Karo pabaiga Europoje pradžiuo ir Clevelando alines, barus ir naktinius klubus — jie galės būti atidaryti vėl po 12 valandų nakties, kaip buvo seniau, prieš suvaržymą šią žiemą, kada Vasario 1 pradėta kuro taupymas.

SURINKTA DAUG RUBŲ

Visuotinas rubų rinkimas Clevelande Balandžio pabaigoje buvo pasekmingas, numatyta kvota 5 milijonų svarų surinkta.

Phone GA 6889

THOMAS
APPLIANCE

Taiso visokias Skalbiamas Mašinas, Valytojus, taigpi Prosus, su vieno meto garantija viso savo darbo.

Perka ir parduoda radio.

8820 Wade Park Avenue

Cleveland, Ohio

EXPERT RADIO
TAISYMAS

SULYG OPA KAINŲ
Mes taisom Radios, Prosus, Vacuum Valytojus, Skalbiamas Mašinas, Rekordų Mainytojus, Taigpi Lempas.
Visas darbas garantuotas.
Perkam ir Parduodam Radios.

ELITE RADIO CO.
1394 E. 66th St. EN. 6504
6921 Superior Av. HE. 3943

JONAS G.
POLTER

Lietuvis
Namų Maliavotojas,
Popieriuotojas

Apkainavimas ar patarimas reikale jūsų namo pagrąžinimo suteikiama nemokamai.

495 East 123rd St.
Telefonas Potomac 6899

Lithuanian Digest

6820 SUPERIOR AVENUE

CLEVELAND 3, OHIO

PHONE: ENdicott 4486

Parley Asked to Make
Lithuania Free NationChanges in Dumbarton Oaks Formula Sought
for Over-Run Countries(San Francisco Examiner,
May 6)

Picturing Lithuania as having been placed under the domination of Russia in 1940 following negotiations between Hitler and Stalin, representatives of the American Lithuanian Mission yesterday in a memorandum submitted to United Nations Conference delegates pleaded that Lithuania be detached from the Soviet Union and be enabled to stand again as a free nation.

POSITION TOLD

Anthony Olis of Chicago, co-chairman of the mission, spoke of the tragedy of Lithuania:

"After fleeing from Lithuania, the country's president, Antanas Smetona, died," he said. "There is no government-in-exile, and there is no one here officially to speak for Lithuania."

Neither Russia, which has included Lithuania in her group of Soviet republics, nor Great Britain, recognize the independence of Lithuania, said Olis, although the United States Department continues to recognize the Lithuanian minister to this country.

CHANGES SOUGHT

The memorandum suggests that the membership clause of Dumbarton Oaks proposal be amended to include "all peace loving states such as the Republic of Lithuania which have lost their independence of their governments because of military occupations of their territories by armies of other nations in the present war".

Lithuania had a population of some 2,000,000 persons before the war, and "only about 5 per cent were communists," said Olis.

TREE'S CAFE

1457 East 71st Street

LIETUVIŠKA UŽEIGA

ALUS DEGTINĖ VYNAS

Smagi vieta sueiti savo senus pažystamus ir draugus.

Eleanor ir Anthony Budas
Savininkai (20)

BROTHERS CAFE

LIETUVIŠKA UŽEIGA

1603 E. 79th Street

DEGTINĖ ALUS VYNAS

Užkvičiame savo draugus
Lietuvius atsilankyti.

Atdara nedėdieniais.
KAZYS LEIMONAS, Sav.

SUPERIOR-
RUSSELL INN

LIETUVIŠKA UŽEIGA

6824 Superior Ave.

LIQUOR WINE BEER

Vieta kur susitinka kiti miestą
pravažiuojanti Lietuviai
Helen Urbšaitis Helen Dunbar
Savininkės

STONIS TAVERN

LIETUVIŠKA UŽEIGA

"Kur alus skanesnis"
"Arielkėlė šiltesnė"

ALUS, DEGTINĖ, VYNAS,
UŽKANDŽIAI

584 Euclid Avenue
Ant U. S. Route 20
Kazys Stonis, Savininkas.
WICKLIFFE, OHIO

AMERICAN HEROES

by JULIAN OLLENDORFF

In the crushing advance of American Armies in France, T/Sgt. Frank M. Burford, led a small group against a bristling machine-gun strong point, knocking out two emplacements and killing four Nazis. Later another position was routed and two killed. The group pushed on until halted by a Battalion Commander. Serg. Burford, cited by the Army for gallantry in action, deserves the support that only War Bonds can furnish. Buy War Bonds. U. S. Treasury Department

"The Ukraine and White Russia never even pretended to be independent nations before this conference," Olis said in an interview today. "They were brought out as stooges to serve Stalin's purpose."

Expires in December

"Russia has been the only nation ever to question and to deny Lithuanian independence, yet, on the other hand, Russia, when she was at the zenith of her strength and certainly under no compulsion, entered into a treaty with Lithuania in which she solemnly agreed to recognize Lithuania's independence. That treaty, by the way, does not expire until December 31st of this year."

Olis said that one of the causes of the present war was "aggression against small nations."

"What difference does it make whether they are Nazi or Commu-

nist nations?" he said. "If this conference is going to start off on a foundation of false premises, under hush-hush orders that questions of the integrity and sovereignty of the Baltic nations can't be mentioned because it might offend Stalin, it is going to lead..."

"To another world war," Kumskis added.

Senų Kambarių
"Daktaras"

Pirmutinis Lietuvis

Popieriuotojas Clevelande
ISPLYSIŲ KAMBARIŲ
TAISYTOJAS

Vincas Debesis

7605 Star Ave. EX. 0417

Antra

Musu Šimtmeti Pradedant

Gegužės 17 dieną
šiam bankui sueina
šimtas metų.

Mūsų šaliai esant dideliai karo konflikte, banko vadovybė mano jog tiktų nors trumpai sustoti ir pažvelgti į praeitį.

1845 metais mūsų pirmutiniai trys tarnautojai tėmijo iš savo langų į Clevelandą kuris apėmė tiktai 1500 šeimų. Tai buvo kaimas su purvo keliais ir arkiniais vežimais, rąstų namais ir prastų lentų sukaltais pastatais — kaimas be miesto vandentiekio ar ugniagesių departamento.

Gyvenimas buvo primityvis ir sunkus. Tačiau drąsa, ambicija ir pasitikėjimas radosi visur.

Mūsų rekorduose randasi užrašyta kad daugelis darbščių, barzdėtų pionierių turinčių geras sumanymus rado draugišką išklausymą jų rei-

kalo plikame mažame banke ant Superior Street, ir išėjo linksmi su paskolintais pinigais finansuoti savo užsibrėžimų.

Mūsų valstybei plečiantis į vakarus atėjo geležinkeliai, ir aliejus ir geležies rudis. Atvyko ir daugiau žmonių. Pradėjo augti mažos industrinės įmonės.

Kadangi mūsų bankas "išaugo su pačiu miestu", jis galėjo pagelbėti daugeliui žmonių ir firmų kurios daug prisidėjo prie pakėlimo šios bendruomenės ir valstijos. Banko patarnavimai tęsėsi per visus tuos ilgus metus be pertraukos.

Sekantieji vedėjai prisilaikė lankšios tvarkos prisitaikydami vedų permatymams ir laiko pirmynžangai.

Toks tikslas yra ir dabartinio direktoriato, vedėjų ir tarnautojų, kuomet mūsų bankas pradeda savo antrą šimtmetį patarnavimo.

THE
NATIONAL CITY BANK
OF CLEVELAND

Euclid at East Sixth

and in Terminal Tower

Narys Federal Deposit Insurance Corporation